

Et sundere liv

På Skovlyset har Dorte Påskesen og Majken Brandt fokus på de psykisk syge brugeres sundhed og livsstil

10/2015

8. MAJ

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 11/2015, der udkommer den 22. maj, er mandag den 11. maj kl. 12.
Deadline for stillingsannoncer til 12/2015 er den 22. maj kl. 12.
For tekstsiderannoncer er deadline til 12/2015 onsdag den 20. maj.

Redaktionen af 10/2015 er afsluttet den 29.4.2015

Abonnement

Abonnementspris 2015:
969,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 48,00 kr. + porto

Oplag

43.445 i perioden
1.7.13-30.6.14

Produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Astrid Dalum

KOMMENTAR

Et nyt dagpengesystem skal sikre, at langt færre opbruger dagpengeretten end de op mod 14.000 personer, som fremover mister dagpengeretten hvert år

Mens vi venter på kommissionen

Af Kaj Skov Frederiksen
Forbundskasserer

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Foruroligende mange mister retten til dagpenge efter indførelsen af den seneste reform, som betyder, at dagpengesystemet er blevet mindre trygt og dermed også mindre attraktivt.

Helt konkret blev retten under VK-regeringen i 2010 halveret fra fire til to år. Og kravet til genoptjening blev fordoblet fra et halvt til et helt års arbejde. Omkring 14.000 mennesker vil årligt miste deres ret til dagpenge, hvis systemet fortsætter uændret. I 2014 gik det ud over 204 medlemmer af Socialpædagogernes A-kasse.

Socialpædagogerne er derfor glade for det fælles udspil, som FTF og LO er kommet med til en ny reform, hvor få mister retten til dagpenge, og hvor det bliver nemmere at genoptjene retten. Der lægges også op til, at man skal kunne opnå ny ret til dagpenge gennem kortere ansættelser, måske så også i kortere perioder.

Særligt vigtigt for Socialpædagogerne er det også, at 30 ugers-grænsen for retten til supplerende dagpenge bliver afskaffet. For vores arbejdsløse medlemmer er vikarbefordret den mest oplagte indgang til arbejdsmarkedet. Og tilkaldevikarer og vikarer, der arbejder på deltid i en periode, har meget svært ved at forstå, at de ikke kan få supplerende dagpenge længere end 30 uger. Som om det skulle være bedre at være 100 pct. arbejdsløs. Jeg mener ikke, det giver mening – og da slet ikke med den korte dagpengeperiode, vi har i dag.

Nej, det er afgørende, at man vedligeholder sin faglighed og sit arbejdsrelaterede netværk i en ledighedsperiode. Derfor satser vi også på at styrke Socialpædagogernes jobformidling og hjælpe de socialpædagogiske arbejdspladser med at skaffe kvalificerede vikarer. Det nye dagpengesystem skal bakke op om den indsats.

FTF og LO har flere konkrete bud på, hvad et nyt dagpengesystem skal indeholde. Fx lægger de op til, at et nyt dagpengesystem skal sikre, at langt færre opbruger dagpengeretten end de op mod 14.000 personer, som fremover mister dagpengeretten hvert år. At det skal være et forsikringssystem for alle lønmodtagere – på tværs af forskellige ansættelsesformer. At det skal være nemmere at optjene og genoptjene dagpengeretten. At dagpengesystemet fortsat skal bygge på et solidarisk forsikrings- og betalingsprincip, hvor alle betaler det samme – uanset ledighedsrisiko. At det skal bygge på mere enkle og klare rådighedsregler, der er til at forstå for den ledige, og som administreres af arbejdsløsheds-kasserne og sikrer en rimelig balance mellem ret og pligt. Og endelig, at et nyt dagpengesystem skal være et attraktivt og holdbart forsikringssystem for alle lønmodtagere.

Det indspil støtter vi og læner os op ad. Mens vi venter på dagpengekommisionens konklusioner.

INDHOLD

FOTO: ASTRID DALUM

04 ANALYSE

Op til 3.200 fuldtidsstillinger inden for det socialpædagogiske område kan være væk i 2020, hvis oppositionen med Venstre i spidsen indfører nulvækst inden for det offentlige område. Det viser en ny analyse, Socialpædagogerne har udarbejdet. Lars Løkke Rasmussen og en række andre Venstre-politikere har peget på, at nogle velfærdsområde skal friholdes fra nulvæksten, og det kan komme til at gå hårdt ud over fx det socialpædagogiske felt. Socialpædagogernes formand Benny Andersen kalder perspektivet for skræmmende: 'Hvis nulvækst bliver rullet ud, så får det alvorlige konsekvenser for landets mest udsatte grupper', siger han

04 Nulvækst vil ramme socialpædagogikken hårdt**06 SUNDHED**

Den halter – sundheden blandt de psykisk syge danskere. De er stærkt overrepræsenteret på en lang række parametre, når det gælder rygning, overvægt og fysisk inaktivitet. Vi rapporterer fra to arbejdspladser, der har gjort noget ved det. I bo- og aktivitetstilbuddet Skovlyset i Herning har man vendt et ustabil fremmøde og lav motivation til fokus på brugerne og beboernes ønske om og vilje til forandring. 'Jeg forsøger hele tiden at tage afsæt i brugernes drømme og tænke læring og udvikling ind', siger aktivitetskoordinator Majken Brandt. På botilbuddet Stranden i København står den på flere grøntsager, træning og åndedrætsøvelser. Og her deltog hele bostedet, både ansatte og unge, for nu skal sund livsstil være en del af bostedets virksomhedsprofil

06 Med afsæt i borgernes drømme**12** Det er noget vi gør sammen

ILLUSTRATION: LOUISE THORNE JENSEN

17 MAGTANVENDELSE
Forslag til nye regler skal i høring**18 FORSKNING**

Hvad henholdsvis fremmer og hæmmer tilliden mellem voksne og udsatte børn? Det har professor Hanne Warming undersøgt i et forskningsprojekt, der bl.a. bygger på dybdegående interviews med udsatte børn. En af konklusionerne er, at man vinder tillid ved at vise tillid – og at det næsten altid kan lade sig gøre at skabe tillid, også når det umiddelbart kan virke helt umuligt

18 Sådan vinder du tillid**22 ANBRAGTE**
Det Blå Rocktog kører igen**22 ARBEJDSKADDERSTATNING**
Slut med forskelsbehandling**23 UNGDOMSKRIMINALITET**
Den skal endnu længere ned**24 SOCIALTILSYN**
Forsigtig optimisme**25 STRESS**
Det er ikke den enkeltes problem**25 LÆSERBREV****26 FØRTIDSPENSIONISTER**
Inddragelse gør godt

ANALYSE

Nulvækst vil ramme socialpædagogikken hårdt

Det socialpædagogiske område bliver hårdt ramt, hvis der indføres nulvækst inden for det offentlige, viser ny analyse. Helt op til 3.200 stillinger inden for området kan gå tabt

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Misbrugere. Anbragte børn og unge. Mennesker med udviklingshæmning. Det er nogle af de grupper af udsatte borgere, der for alvor vil mærke konsekvenserne, hvis overskriften for den offentlige sektor efter det kommende folketingsvalg bliver nulvækst. Det viser en analyse, som Socialpædagogerne har udarbejdet.

Op til 3.200 socialpædagogiske stillinger vil blive nedlagt, hvis den nuværende opposition med Venstre i spidsen kommer til magten og får indført nulvækst, viser analysen.

Det kan fx betyde 360 færre fuldtidsstillinger i Kreds Lillebælt, 150 færre i Aarhus Kommune og hele 1.625 færre på døgnområdet.

Så galt går det ifølge analysen, hvis der er andre velfærdsområder, der skal friholdes for nulvækst. Her har en række ordførere fra Ven-

stre og partiformand Lars Løkke Rasmussen fremhævet, at bl.a. sundhed, uddannelse, ældre, forsvar og politiet skal friholdes og have lov til at vokse. Skal den offentlige sektor alligevel samlet præstere nulvækst, betyder det, at andre velfærdsområder må holde hårdere for.

Og det vil gå hårdt ud over indsatsen for borgerne inden for det specialiserede socialområde, siger Socialpædagogernes formand Benny Andersen på baggrund af analysen.

– Det er ikke bare abstrakte tal – perspektiverne er skræmmende. De viser, at hvis nulvækst bliver rullet ud, så får det alvorlige konsekvenser for landets mest udsatte grupper – de borgere, vi som socialpædagoger arbejder for og med. Og det hænger da slet ikke sammen, når man samtidig taler om bedre kvalitet i arbejdet med de udsatte grupper. Vi har brug for at udvikle velfærden, ikke for at afvikle den, siger Benny Andersen, der betegner konsekvenserne af nulvækst som 'en massiv dræning af det socialpædagogiske område'.

Endnu værre?

Op til det folketingsvalg, der kommer senest til september, har det store oppositionsparti Venstre siden 2012 stillet i udsigt, at der efter valget bliver indført en pris- og lønreguleret nulvækst i den offentlige sektor frem til 2020. Dvs. at de offentlige udgifter på fx det specialiserede socialområde ikke må stige med mere end de almindelige pris- og lønstigninger. Det har Finansministeriet beregnet til at ville koste 20.000 fuldtidsstillinger frem til 2020.

Over for det står den nuværende regerings plan om en årligt vækst i det offentlige på 0,6 pct. Det skal skabe 8.000 flere fuldtidsstillinger i samme periode, viser tallene fra Finansministeriet.

Det betyder altså samlet set, at der er en forskel på 28.000 stillinger mellem de to planer for den offentlige sektor.

Mens Socialpædagogernes analyse er baseret på tal fra Finansministeriets såkaldte 2020-forløb, der stammer fra medio 2014, har Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) netop offentliggjort en rapport, der tager afsæt i ministeriets seneste

Hvorfor giver nulvækst færre job?

Nulvækst i det offentlige vil betyde, at det offentlige forbrug kun må stige med pris- og lønudviklingen. Når det kommer til at betyde færre ansatte, skyldes det det faktum, at det offentlige i en velfærdsstat som den danske hele tiden køber flere og bedre varer. Det offentlige køber således i dag dobbelt så mange varer som i 1990 – fx medicin og teknologi – og den udvikling vil fortsætte, vurderer Finansministeriet. Når udgifterne til indkøb stiger, må pengene tages et andet sted fra, og da mulighederne for effektivisering i særligt nogle dele af det offentlige er begrænsede, er der kun ét oplagt sted – nemlig lønbudgettet.

Hvis der indføres nulvækst, vil det få fatale følger for en hel del af de velfærdsopgaver, der hver dag bliver løftet rundt om i kommunerne og regionerne på det specialiserede sociale område

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

2020-forløbsopgørelse. Her er forskellen mellem de to scenarier endnu mere markant, så nulvækst-kursen vil betyde et minus på 32.000 offentlige fuldtidsstillinger sammenlignet med en årlig vækst på 0,6 pct. Dertil kommer en afsmittende effekt på det private arbejdsmarked, hvor AE skønner, at nulvæksten vil koste 6.000 stillinger.

Fatale følger

Som nævnt ovenfor har Venstre siden lanceringen af nulvækst-strategien fremhævet, at en række velfærdsområder skal friholdes og have lov til at vokse. Det gælder dog ikke handicap- og udsatte-området.

Ældre, sygehuse, politi, forsvar og uddannelse er derimod områder, Venstre-politikere har nævnt.

Socialpædagogernes analyse er derfor skruet sammen, så den giver tre bud på konsekvenserne af nulvækst: Et, der beskriver, hvad der sker, hvis nulvæksten så at sige smøres lige tykt ud over hele den offentlige sektor. Et, hvor sundheds-, ældre- og uddannelsessektorerne friholdes. Og et, hvor også politi og forsvar friholdes (se tabellen).

Men uanset hvilken model, det måtte ende med, koster det dyrt på det socialpædagogiske område, viser analysen.

Hvis nulvækst rammer bredt, vil det betyde op mod 1.500 færre fuldtidsstillinger – friholdes alle de øvrige nævnte områder vil det som nævnt i indledningen koste 3.200 fuldtidsstillinger.

Det er tal, der får Socialpædagogernes formand til at advare mod følgerne:

– Allerede nu er der mange områder, der længe har mærket konsekvenserne af nedskæringer. Så der er ganske enkelt ikke plads til yderligere beskæring, og hvis der indføres nulvækst, vil det få fatale følger for en hel del af de velfærdsopgaver, der hver dag bliver løftet rundt om i kommunerne og regionerne på det specialiserede sociale område, siger Benny Andersen.

Et demokratisk problem

Han advarer om, der er i høj grad er tale om et både menneskeligt og demokratisk problem, fordi konsekvenserne af nulvækst i høj grad vil ramme grupper, der mangler en politisk stemme: landets handicappede, psykiske syge, voldsramte kvinder, anbragte børn, misbrugere, hjemløse og udviklingshæmmede.

– Det vil betyde, at borgerne ikke vil få den nødvendige støtte, at det bliver svært at opretholde den rette faglighed i indsatsen og at vi vil opleve, at det snarere kommer til at handle om opbevaring end udvikling. Det er ikke en kurs, Socialpædagogerne på nogen måde ser let på, siger Benny Andersen

– Det er grupper af mennesker, der ikke fylder meget i det politiske landskab. Men er det helt ærligt rimeligt, at den store gruppe af udsatte mennesker skal overses og glemmes i iver for at spare penge? Jeg kan være bekymret over, at nulvækst vil få så store konsekvenser for så mange, uden at det er noget, vi drøfter rimeligheden af. Hvorfor skal man fx friholde forsvar og sundhed, men ikke handicappede og andre udsatte grupper, lyder det fra Benny Andersen. ■

Download hele analysen på www.sl.dk/fv15

Fald i antal fuldtidsstillinger på det socialpædagogiske felt i 2020

Nulvækst rammer bredt				1.431
Sundhed, uddannelse og ældrepleje friholdes				2.845
Sundhed, uddannelse, ældrepleje, politi og forsvar friholdes				3.198
	<i>Kreds Lillebælt</i>	<i>Aarhus Kommune</i>	<i>Døgninginstitutioner</i>	
Nulvækst rammer bredt	161	67	727	
Sundhed, uddannelse og ældrepleje friholdes	320	133	1.445	
Sundhed, uddannelse, ældrepleje, politi og forsvar friholdes	360	150	1.625	

Kilde: Socialpædagogernes undersøgelse baseret på tal fra Finansministeriet, Danmarks Statistik og Kommunernes og Regionernes Løndatakontor.

SUNDHED

Nogle brugere møder op, selvom de ikke er friske. De vil gerne have det hele med. Efter et endt forløb er det virkelig en sejr at kunne sige: 'Jeg klarede det!'

Majken Brandt, aktivitetskoordinator

Med afsæt i borgernes drømme

Skovlyset i Herning har gennem de senere år arbejdet intensivt med sundhedsfremme for de psykisk syge beboere og brugere, og i dag er forebyggelse og sundhed en indarbejdet del af Skovlysets kultur. Men træerne vokser ikke ind himlen

Af Lotte Edberg Loveless, redaktionen@sl.dk
Foto: Astrid Dalum

Der er altid potentiale for udvikling – uanset hvor hårdt en borger er ramt af sin sygdom. Vi skal støtte drømmen om et bedre liv og gribe de små signaler i hverdagen, der kan nære motivationen for at arbejde med egen sundhed.

Sådan siger socialpædagog Majken Brandt fra det socialpsykiatriske bo- og aktivitetstilbud Skovlyset under Herning Kommune. Hun er aktivitetskoordinator for stedets aktivitets- og mødested, Kulturhuset, og underviser selv på en del af kurserne.

Om Skovlyset

Skovlyset har 30 beboere og 60 dagbrugere, og stedet har i alt 41 medarbejdere.

Det forventes, at medarbejderne

- i arbejdstiden er rollemodeller og træffer sunde valg i forhold til kost, rygning og bevægelse,
- altid arbejder aktivt med at støtte beboeren i det valgte sundhedsmål,
- er opmærksomme på egen sundhed.

Skovlyset har gennem flere år haft fokus på forebyggelse og sundhed. Stedet har bl.a. været en del af et tre-årigt udviklingsprojekt under CFK – Folkesundhed og Kvalitetsudvikling, Region Midtjylland, der har haft fokus på at hjælpe psykisk syge til et sundere og længere liv.

– Projektet har inspireret os, og det passede ind i den udvikling, vi selv havde gang i, fortæller forstander Dorte Påskesen.

Konkret har erfaringerne fra CFK-projektet bl.a. dannet afsæt for Skovlysets livsstilshus, der er et åbent tilbud for psykisk sårbare borgere i Herning Kommune. Her kan brugerne deltage i aktiviteter med fokus på livsstilsændringer.

Allerede før det regionale udviklingsprojekt blev skudt i gang i foråret 2012, tænkte Skovlyset i sundhedsfremme – fx i forhold til kost og rygestop.

En brændende platform i form af store nedskæringer fik i slutningen af 2010 stedet til at gentænke hele sit dagtilbud med en vision om, at det skulle være et aktivt læringsrum og ikke bare et passivt værested. Indtil da havde man haft et åbent dagtilbud fra kl. 9-16. Fremmødet var ustabil, hvilket også fik motivation og dynamik hos brugere og medarbejdere til at falde. Skovlyset satte gang i en udviklingsproces, hvor personalet med afsæt i brugernes ønsker udviklede et nyt koncept for aktiviteter.

Det ressourcerkrævende, traditionelle tilbud blev erstattet af en struktur, der ligner aftenskolerne med et halvårligt katalog over specifikke, skemalagte aktiviteter og med timelønnede eksterne undervisere. Udgifterne blev halveret på trods af, at udbuddet af aktiviteter blev tredoblet.

Korte kurser

Aftenskolestrukturen danner i dag ryggrad for aktiviteterne på Skovlyset. Alle kurser er bevidst korte, afsluttede forløb – typisk fire til seks gange.

– Den nære bagkant gør kurserne overskuelige og betyder, at mange gennemfører. Nogle brugere

møder op, selvom de ikke er friske. De vil gerne have det hele med. Efter et endt forløb er det virkelig en sejr at kunne sige: 'Jeg klarede det!', fortæller aktivitetskoordinator Majken Brandt.

Der er en egenbetaling på 25-125 kr. på aktiviteterne. De peger frem mod, at brugerne en dag kan deltage i et almindeligt AOF- eller FOF-kursus på linje med andre.

– Brugerbetalingen giver et mere forpligtende fællesskab. Før du melder dig til en aktivitet, reflekterer du over, hvad den indebærer, hvad den koster, og om den er noget for dig, siger Majken Brandt.

Inden et kursusforløb i Livsstilshuset har brugerne en afklarende samtale med livsstilskoordinatoren om mål og forventninger.

– Der skal være et klart ønske om forandring, før en borger kan indgå i en aktivitet på Skovlyset, siger forstander Dorte Påskesen.

Udbyttet evalueres også, når kurset er endt.

Drømme som benzin

Skovlyset tager udgangspunkt i brugernes ønsker til aktiviteter. Majken Brandt spørger løbende, hvad de kunne tænke sig, at det halv-årige katalog skal rumme af tilbud, og brugerne henvender sig også selv med ønsker.

– Jeg forsøger hele tiden at tage afsæt i brugernes drømme og tænke læring og udvikling ind, siger hun.

Skovlyset samarbejder med AOF og FOF og foreningslivet i Herning. Det giver et meget bredt

udbud af aktiviteter. En del af dem foregår ude i byen, hvilket giver yderligere inklusionsperspektiver.

FIFS – en lokal idrætsforening, der henvender sig til psykisk sårbare mennesker – er en af de nære samarbejdspartnere.

– Instruktorerne er fantastisk dygtige og har stor forståelse for brugernes situation. Samarbejdet er en af krumtapperne i vores sundhedsarbejde, siger Majken Brandt.

Blandt aktiviteterne er varmtvandsgymnastik, badminton, et cykelhold og et gåhold.

– Cykelholdet går til den og cykler helt op til 12 km. Gåholdet mødes en gang om ugen og går i en time. De traver virkelig til, får sved på panden og en god snak undervejs. Deltagerne får også set nogle områder, de ellers ikke ville se, fortæller Majken Brandt.

Styr på medicinen

Ud over forskellige former for motion tilbyder Skovlyset kurser med fokus på kost, rygestop og psykoedukation samt aktiviteter som yoga, mindfulness og stresshåndtering.

I samarbejde med et apotek arrangerer Skovlyset også individuelle medicintjek, hvor brugerne kan møde op med deres medicin i en pose og få alt gennemgået og justeret.

– Flere borgere siger, at de kan mærke, at de har fået det bedre efter, at deres medicinering er blevet lagt om, fortæller Dorte Påskesen.

BRUGERINDDRAGELSE Hverken forstander Dorte Påskesen (tv) eller aktivitetskoordinator Majken Brandt tror på løftede pegefingre overfor brugerne. Derfor er det vigtigt, at alle aktiviteter på Skovlyset tager udgangspunkt i brugernes drømme og ønsker.

Er en beboer ikke motiveret, skal vi afdække hvorfor. Måske er der brug for en anden form for støtte eller for en justering af målet. Måske er målet forkert, og beboeren skal finde et nyt

Dorte Påskesen, forstander

Sidste år indledte Skovlyset et samarbejde med højskolen Skærgården lige uden for Herning. Skolens fokus på trivsel og livsstil matcher Skovlysets indsats. 12 borgere – to beboere og 10 brugere – deltog på første uge-kursus i efteråret. De var på højskolen med de andre elever i dagtimerne, og Skovlysets livsstilskoordinator var med som støtteperson.

– Højskolen tager hensyn til vores borgeres særlige behov, og emnerne i forløbet har vi udarbejdet sammen, så de har relevans for dem. Borgere har prioriteret forløbet højt – de har brugt penge på sig selv og turdet være væk fra deres vantte omgivelser, fortæller Dorte Påskesen.

Sundhedsmål i handleplan

Et omdrejningspunkt i Skovlysets arbejde er beboernes individuelle handleplaner. Alle skal sammen med deres kontaktperson udarbejde mål for to områder af dagliglivet, de ønsker at arbejde med. Et af målene skal handle om sundhed.

En beboer vil fx gerne finde glæden ved at cykle igen. Udover friheden vil det også spare hende nogle taxa-penge. I handleplanen står, at hun i første omgang skal låne en cykel på

Skovlyset og på sigt skal købe sin egen. Aftalen er, at personalet skal opfordre hende til at komme afsted, når vejret er godt, og cykle sammen med hende, til hun bliver tryk.

En mandlig beboer med en hjerneskade vil gerne træne ryg og arme og have større følelse af velvære. Personalet skal minde ham om træningen, inden han tager på arbejde, så han husker at nå tilbage i tide. Han skal have endnu en påmindelse et kvarter før træning, så han får sportstøj på og er klar. Til træningen skal han have hjælp til at lære øvelser, men er derefter selvkørende og træner hårdt. Derfor skal personalet undervejs opfordre ham til at drikke vand.

– Beboernes sundhedsmål er vidt forskellige, og hos nogle handler de om sociale relationer. Vi skal hele tiden være lydøre, og indsatsen bliver løbende dokumenteret og evalueret. Er en beboer ikke motiveret, skal vi afdække hvorfor. Måske er der brug for en anden form for støtte eller for en justering af målet. Måske er målet forkert, og beboeren skal finde et nyt, siger Dorte Påskesen.

Støtte kræver tillid

Motivering er afgørende, når borgere skal indgydes mod til at ændre på indgroede livsstilmønstre.

– Der ligger en kæmpe opgave i til stadighed at motivere borgerne ved at understøtte deres drømme og mål. Det kræver en nær og tillidsfuld relation, siger Majken Brandt.

– Når jeg hver dag går på tur med en fast beboer, opfordrer jeg andre, vi møder på gangen, til at komme med. Vedholdende støtte og inviterende dialog skaber tillid og giver tro på, at de godt kan deltage, og at det faktisk også er hyggeligt.

– Den daglige motivation og nære relationer rummer stor drivkraft. Men nogle gange er det ét skridt frem og to tilbage. Det er utroligt vigtigt, at vi får afklaret, hvilke barrierer der gør, at en borger ikke magter at udleve sine drømme lige nu, siger hun.

Fx viste det sig, at en beboer, som egentlig gerne ville gå tur, men ikke mødte op, sov dårligt om natten og havde fået døgnnet vendt på hovedet. Løsningen var en aftale om, at han blev vækket en time før gåturen, så han kunne nå at vågne og komme med.

Tre principper for sundhed

Kodeord for Skovlysets sundhedsfremmende indsats er trivsel, relationer, interesser og mod.

Centrale brikker i Skovlysets sundhedspolitik er tre hovedprincipper:

- Indsatsen skal tage udgangspunkt i den enkelte borgers behov og udfordringer.
- Beboere og brugere skal inddrages i at tilrettelægge sundere rammer for deres dagligdag.
- Det sunde valg skal også være det nemme valg.

Målet er at understøtte, at den enkelte beboer/bruger får en bedre livskvalitet, lever et sundere liv, får et stærkere socialt netværk og kan leve et aktivt og værdigt liv.

Samtaler med en anden borger, der missede gåturene, afdækkede, at årsagen var, at hun ikke havde ordentlige sko. Her lavede man en aftale om, hvilken medarbejder der skulle hjælpe med indkøb af sko.

– En borger kan have stort overskud og rykke rigtig meget på en aktivitet for så næste gang at gå helt i stå eller ikke møde op, fordi han er stærkt forpint af sin psykiske sygdom. Vi skal have antennerne ude og tilbyde en god aktivitet, hvor den enkelte kan deltage på det niveau, han magter. Og vi skal anerkende det, den enkelte yder, siger Majken Brandt.

Walk and talk

En aktivitet som gåturene er ikke bare motion.

– Bevægelse giver en slags lethed, der beforder den ubesværede samtale. Vi har nogle rigtig gode snakke, når vi går. Vi taler om, hvad der udfordrer den enkelte, og hvad der skal til for, at det bliver bedre, fortæller Majken Brandt.

Skovlyset tænker i det hele taget *walk and talk*-princippet ind i sin praksis.

– Når vi fx skal have en samtale med en beboer med en skizofren lidelse, sætter vi os ikke bare ved et bord. Det fungerer langt bedre, hvis vi går eller snakker sammen over en opvask. Vi har fået

blik for små ting, som understøtter vores praksis, fortæller Dorte Påskesen.

Skovlyset tænker i det hele taget bredt i sine sundhedsfremmende aktiviteter.

– Sundhed er også at være i trivsel med sig selv og at være i relationer, hvor man føler sig set, hørt og forstået. På kurserne oplever borgerne, at de selv giver noget til gruppen og får noget tilbage. Og den sociale trivsel giver måske et lille spark til, at de tør udfordre sig selv endnu mere, siger Majken Brandt.

Understøttelse af netværk

Nogle aktiviteter har helt specifikt fokus på at skabe netværk. Fx tilbuddet 'Caféliv', hvor en gruppe kvindelige brugere og beboere en gang om måneden tager på café med Majken Brandt.

– Umiddelbart kan man spørge, om det ikke bare er et cafébesøg, og om de ikke kunne klare det selv. Men de ville aldrig komme afsted, hvis der ikke var den her ramme. Der ligger en stor pædagogisk opgave i at få disse kvinder til at nå hinanden, skabe netværk og give dem en tro på, at de kan hygge sig og være sammen i det offentlige rum på linje med alle andre, siger Majken Brandt.

Brugerne er rigtig glade for cafétilbuddet og sørger for at lægge penge til side til det – også når økonomien er trængt.

BEVÆGELSE På Skovlyset tænker medarbejderne ofte walk and talk-princippet ind i de daglige aktiviteter. For når en samtale med en beboer fx foregår under en gåtur i det fri, er det at bevæge sig med til at give mere ubesværede samtaler.

Når vi fx skal have en samtale med en beboer med en skizofren lidelse, sætter vi os ikke bare ved et bord. Det fungerer langt bedre, hvis vi går eller snakker sammen over en opvask. Vi har fået blik for små ting, som understøtter vores praksis

Dorte Påskesen, forstander

– Caféaftenerne giver dem håb og kompetencer. De er et lille skridt på vejen, og dermed forsvinder enhver banalitet.

Også de mandlige brugere på Skovlyset har egne aktiviteter. En ekstern pædagog kører en fast mandegruppe, hvor deltagerne tager på fisketure, dyrker udeliv og går til ishockey- og fodboldkampe sammen.

Sundhedspolitik giver systematik

Principperne for Skovlysets sundhedsfremmende indsats blev ved årsskiftet udmøntet i en officiel sundhedspolitik. Ved indflytningen introduceres nye beboere til sundhedspolitikken, så de ved, at det er den måde, man arbejder på, og at målet er, at de skal få nye kompetencer og blive mere selvhjulpne.

– Vi har fået en systematik omkring vores sundhedsfremmende arbejde. Med sundhedspolitikken har vi formuleret, hvad vi gerne vil tilbyde,

og hvad det kræver af os som personale. Bl.a. at medarbejderne skal være gode rollemodeller. Vi skal være meget bevidste om, hvilke handlinger vi sætter i gang, siger Dorte Påskesen.

Fx er det slut med at indkalde til fælleshygge i dagligstuen og bestille pizzaer til alle.

– Signalerne skal være klare. Pizza er usund kost, og nogle beboere har ikke råd. Vi serverer heller ikke store flødeskumslagkager til fødselsdage. Vi kan godt spise en sund lagkage med nødder, frugt og græsk yoghurt, men vil en beboer have en traditionel lagkage, må han selv bestille den hos bageren, fortæller forstanderen.

Selvom alle overordnet bakker op om sundhedsindsatsen, kan netop diskussioner om mad og hygge indimellem dele vandene blandt personalet.

– Det er min opgave som leder hele tiden at fastholde kursen. Og mange medarbejdere er også rigtig gode til at snakke med borgerne om, hvordan de kan købe sundere ind, siger Dorte Påskesen.

Ingen mirakler

Skovlyset har for nylig haft to dødsfald. Begge med unge beboere, der døde af deres livsstilssygdomme. Hvor tragisk det end er, oplever Dorte Påskesen det ikke som et nederlag for sundhedsindsatsen.

– Andre beboere har tabt 15-20 kg. Vi har en opgave i hele tiden at finde nye veje og støtte borgerne, men vi kan ikke udvirke mirakler. Når beboerne bliver visiteret hos os, har de fleste allerede tre-fire livsstilssygdomme. Vi gør, hvad vi kan for støtte dem til forandringer og sikre, at deres livsstilssygdomme i hvert fald ikke bliver værre. Men det er især svært at fastholde beboere med et hashmisbrug, siger hun.

Hendes bedste råd til andre, der vil arbejde med sundhedsfremme, er, at de holder fokus og ikke slår et større brød op, end de kan bage.

– Når vi er kommet så langt i dag, er det fordi, vi har besluttet, at vi virkelig vil det her og har indarbejdet det i faste rammer. Ledelsen skal prioritere indsatsen, være tydelig og afsætte ressourcer. Ikke bare økonomisk, men også til at gentænke praksis og fx ændre plejearbejdet ved at lægge specifikke sundhedsmål ind i handleplanerne. Borgeren skal hele tiden være i centrum, siger Dorte Påskesen og illustrerer sin pointe:

Tips fra de psykisk syge selv

1.500 psykiatribrugere på 20 socialpsykiatriske tilbud og fire regionale bosteder i Region Midtjylland har været omfattet af det sundhedsprojekt, som også Skovlyset har været en del af.

'Sundere liv i socialpsykiatrien' hed projektet, der blev afsluttet i februar, og nu har brugerne været med til at lave en inspirationskatalog om de erfaringer og metoder, der er høstet og har været en del af projektet.

Som det er nu, får mange psykisk syge ikke den støtte, de har brug for for at leve et sundere liv, selvom de egentlig er lige så motiverede for det som den øvrige befolkning, viser regionens erfaringer.

Det prøver man nu at råde bod på med inspirationskataloget, der kan bruges i kommunernes arbejde med sundhedsfremme blandt psykisk syge. Brugere peger bl.a. på brugerinddragelse og gruppetilbud med fokus på sundhed som centrale elementer.

Læs mere om projektet og download inspirationskataloget på www.slips.rm.dk

Vi oplever borgere, der formår at tilsidesætte deres sygdom – sågar at lukke ned for stemmer under en aktivitet. Og rigtig mange henvender sig med ønsker om gentagelse af tidligere aktiviteter og oprettelse af nye

Majken Brandt, aktivitetskoordinator

Hvis en overvægtig borger ligger foran fjernsynet og spiser chips og drikker cola, kan man være fristet til sige: 'Hold op med det og gå nogle ture'. Men måske ligger motivationen et helt andet sted. Det kan være, at borgeren drømmer om at finde en ny ven at cykle med. Og arbejder man på sådan en relation, så kommer noget af det andet måske af sig selv.

– Løftede pegefingre virker ikke. Beboerne ved bedst selv, hvad der skal til. Medarbejderne skal lytte, være nysgerrige og ikke at pådutte beboeren deres egne værdisæt, siger Dorte Påskesen.

Indsats gør en forskel

Den sammensatte faglighed på Skovlyset er med til skærpe den daglige indsats. Personalet tæller socialpædagoger, sosu-assistenter, ergoterapeuter, en fysioterapeut og en sygeplejerske.

– Tværfagligheden er genial! Vi sætter spørgsmålstegn ved hinandens praksis, inspirerer og supplerer hinanden, fortæller Majken Brandt.

Hun er overbevist om, at Skovlysets sundhedsfremmende indsats gør en forskel.

– Den mest kontante tilbagemelding, vi kan få, er, at borgeren møder op igen næste kursusgang. Vi oplever borgere, der formår at tilsidesætte deres sygdom – sågar at lukke ned for stemmer under en aktivitet. Og rigtig mange henvender sig med ønsker om gentagelse af tidligere aktiviteter og oprettelse af nye, siger hun.

Brugerne kommenterer også deres udbytte af konkrete aktiviteter.

– Fx fortalte en bruger efter et yoga-forløb, at hun havde det så godt i sit hoved, når hun kom hjem fra kurset. Og den beboer, jeg hver middag går en kort tur med, kan efter turen finde på at sige: 'I dag holdt jeg kun to pauser!'

Dyrk succeser

Men hvordan holder man gejsten i en travl hverdag med borgere, som har store udfordringer på grund af deres sygdom?

– Det er vigtigt at dyrke de gode historier og sørge for at italesætte positive forandringer hos borgerne. I forbindelse med en udvidelse har vi fået en del nye medarbejdere. Det er afgørende, at de også forstår tankerne bag vores indsats og

bliver guidet i den rigtige retning. Derfor holder vi *brush up*-dage, hvor vi forklarer meningen bag sundhedspolitikken, siger Dorte Påskesen.

Af og til kan det innovative miljø, der i kølvandet på sundhedsprojekterne er skabt på Skovlyset, også give lidt bagslag.

– Vi har sommetider været ved at miste pusten, når der kommer for mange forslag til indsatser. Så er jeg nødt til at skære igennem og sørge for, at vi fastholder energien på det aftalte, siger forstanderen.

Den største udfordring er besparelser.

– Når ressourcerne er knappe, kan det være svært at få det hele til at hænge sammen. Men tror du på indsatsen og ser gode resultater, kæmper du videre. Vi spørger os selv, hvad vi kan gøre anderledes og mere smidigt. Det var fx sådan vores aftenskolekoncept for aktiviteterne blev til, fortæller Dorte Påskesen.

– Vi kigger også på, hvad der kan lægges ud til samarbejdspartnere. Et godt eksempel er højskoleugen. Mange brugere har efterspurgt sådan et tilbud, og vi er glade for, at vi nu har fundet en model, hvor det kan lade sig gøre. ■

NETVÆRK Flere af aktiviteterne på Skovlyset har særligt fokus på at skabe netværk, og det er brugerne ifølge forstander Dorte Påskesen (tv) og aktivitetskoordinator Majken Brandt rigtig glade for. Bl.a. kan kvindelige brugere tage på cafébesøg med en medarbejder, ligesom de mandlige brugere tager på fisketur eller til fodboldkamp sammen.

Det er noget vi gør sammen

Flere grøntsager, træning og åndedrætsøvelser – det har været redskaber og resultater af to projekter på Stranden, et københavnsk bosted for psykisk sårbare unge. I det andet projekt deltog hele bostedet, både ansatte og unge, for nu skal sund livsstil være en del af bostedets virksomhedsprofil

Af Tine Sejbæk, redaktionen@sl.dk
Foto: Elisabeth Dahlberg

Det startede egentlig med, at noget ulmede i Mads Richmond, leder af Bostedet Stranden på Amager. Et ønske om forandring for både sig selv og det bosted, han havde startet 15 år tidligere. For to år siden solgte han selv begge sine biler og købte en cykel – og tabte 10 kg. Det gav blod på tanden.

– Jeg havde et ønske om at udfordre den måde, vi arbejder på, så vi ikke går i stå. Når resten af samfundet har fokus på kost og motion, er det vigtigt, at vi også er med, siger han.

Det resulterede i et sundhedsmæssigt pilotprojekt på bostedet i foråret 2014: Et mix af sund kost,

motion og åndedrætsøvelser. Til morgenmad blev luftige rundstykker skiftet ud med grød, rugbrød, æg med spinat, smoothies og grøntsager. Til aftenmad blev brun sovs og mormormad erstattet af salater med kogte rødbeder, nødder, sunde olier og økologisk kød.

På samme måde var der tilbud om motion: Hyppige gåture, ture til fitnesscenteret krydret med crossfit og åndedrætsøvelser. En kost- og bevsthedskonsulent var tilknyttet, gav individuel vejledning om ernæring og lavede mad sammen med de unge.

Bostedet Strandens psykisk sårbare er unge, der ikke nødvendigvis motionerer og ofte har været vant til, at junkfood er en måde at give sig selv noget 'godt' på og dulme smerte og ubehag.

Alligevel var resultaterne af første projekt imponerende: Flere begyndte at træne og fik øjnene op for, at de i stedet for hvidt brød og pasta kunne spise nærende og sund mad. Især to af de unge opnåede meget i forhold til vægttab og bedre søvn, én smed medicinen helt og droppede at ryge både hash og cigaretter. Han begyndte sågar at gå i skole igen.

Vi gør det sammen

På baggrund af de lovende resultater blev det besluttet at lave et forankringsprojekt i tre måneder i efteråret 2014. Formålet var at forankre det forstærkede fokus på sundhed og sprede det ud blandt alle unge og hele personalet. I første projekt deltog kun en mindre del af de indskrevne og ansatte.

Også i efteråret var der fokus på sund kost, fællesspisninger, træning samt en fælles rejse til La Santa Sport.

Det sidste projekt har givet færre resultater, men for flere – og det har været mere 'realistisk', fordi det har været for alle og ikke kun de mest motiverede.

– Det blev i efteråret endnu mere tydeligt, at det at træne og leve sundt er noget, vi ansatte og kontaktpersoner skal gøre sammen med de unge – som *et fælles tredje*. Det er jo mindst lige så hårdt

Diskuter på facebook

Hvor går grænsen for at være rollemodel?

På Stranden er de ansatte i anden del af sundhedsprojektet hoppet med på vognen og den sundere livsstil, som de ansatte prøver at lære bostedets psykisk sårbare unge beboere. Men hvor går grænsen for, hvad man som ansat skal være rollemodel for?

Deltag i debatten på facebook / se hvordan på www.sl.dk/facebook

Jeg mener, at det er vores pligt som socialkonsulenter at bruge tid på at gå med de unge ud at handle og guide dem til at købe lidt mere frugt – og vise dem de sunde alternativer, som ikke nødvendigvis er dyrere. Simpelthen at huske dem på, at 'skal du ikke også købe et æble?'

Anette Rahbek Petersen, socialpædagog

for mig at løbe en tur, som det er for dem. Og når jeg løber med en ung, taler vi om tingene på en anden måde, siger socialkonsulent Karina Soltau, projektleder af sundhedsprojekterne på Stranden.

Socialpædagog og socialkonsulent Anette Rahbek Petersen, der har arbejdet på Stranden i seks år, glæder sig også meget over, at de nye vaner og den nye livsstil så småt er ved at blive forankret.

– Før i tiden købte personalet jo bare det ind, de selv havde lyst til eller forbandt med god mad. Det har været mig magtpåliggende, at fx det hvide brød kom ud. Og pga. projektet skete der noget, så det ikke længere var acceptabelt. Nu er der kun rugbrød om morgenen på hverdage, siger Anette Rahbek Petersen.

De to socialkonsulenter er enige om, at i forhold til at motivere denne gruppe af unge handler det om at holde det enkelt og overskueligt. Fx ved at lære de unge at gå efter det orange og grønne nøglehulsmærke på brødet.

– Det er helt almindelig hverdagsmad og træning, der skal til, forklarer Anette Rahbek Petersen.

En absolut nødvendighed

Samtidig skal man tage udgangspunkt i den mad, de unge i forvejen kan lide. Det kan være kødsovs eller boller i karry. Hvordan gør man den sundere, kommer nogle grøntsager i eller putter en salat ind? Og det er ikke målet, at alle de unge skal købe ind i Irma City, og at alt nødvendigvis skal være økologisk. Det skal være billigt, enkelt og tilgængeligt, da de unge oftest er på kontanthjælp

og ikke nødvendigvis har personlige ressourcer til kompliceret madlavning.

For Anette Rahbek Petersen er dét at holde et fokus på sundhed ikke blot et friskt pust. Det er en absolut nødvendighed.

– Der bliver i samfundet og i personalegruppen talt meget om sindslidendes livsstilssygdomme.

Jeg mener, at det er vores pligt som socialkonsulenter at bruge tid på at gå med de unge ud at handle og guide dem til at købe lidt mere frugt – og vise dem de sunde alternativer, som ikke nødvendigvis er dyrere. Simpelthen at huske dem på, at 'skal du ikke også købe et æble?'. Eller at man skræller nogle gulerødder til dem, de kan have stående, til når de bliver sultne. Eller lave små, sunde retter, de kan fryse ned og varme i mikro-

Om Stranden

Bostedet Stranden er et tilbud til unge mellem 18 og 35 år med psykiske og sociale problemer som fx misbrug og diagnoser som bl.a. skizofreni, bipolar lidelse, angst, PTSD og ADHD. Det ligger på Amager Strandvej i København og blev etableret i 1998. Der er i alt 30 pladser. Otte indslusningspladser og 22 eksterne, hvor de unge bor sammen to og to i rækkehus eller hver for sig i opgangsfællesskaber, de fleste beliggende på Østerbro. Stranden drives af SUF – Den Sociale Udviklingsfond – og har 12 fuldtidsansatte.

Der var ikke lutter begejstring til at starte med i personalegruppen. Det var sådan lidt 'hvad er nu det? Er der nogen, der skal komme og lave om på mit arbejde?'. Ingen var åbenlyst negative, men nogle tænkte måske nok, at 'de unge gider det jo ikke. Det får vi dem aldrig med til'

Karina Soltau, socialkonsulent

bølgeovnen. Mange af de unge har også brug for at gentage den samme ret: 'Hvad skal jeg købe ind, og hvordan laver jeg den nu?', forklarer hun.

– Noget medicin har den bivirkning, at det giver øget sult, men det er ikke medicinen, man bliver tyk af. Det er det, man stopper i munden. Så hvordan putter man noget sundt i munden, når man er sulten allerede efter en time? Det er vores forbandede pligt at informere de unge om det og være en rollemodel, siger Anette Rahbek Petersen.

Karina Soltau er enig.

– Vi skal give dem ideer til simple løsninger. Og det kan faktisk være hurtigere at lave en lækker frugtsalat frem for at skulle ud efter is og pizza, siger hun.

Sund kost på en enkel måde

De unge laver selv deres mad, men som et led i projekterne har der flere gange ugentligt været fællesspisninger. En ansat, en ung samt kost- og bevidsthedskonsulenten Siigurd Thomsen har under projektet købt ind, planlagt maden og lavet den i et samarbejde. Nu gøres det af en ansat og en ung.

Fællesmåltiderne har betydet, at det generelle sundhedsniveau på Stranden er steget. Måltiderne har været væsentligt mere varierede og grønne. Flere af de unge giver udtryk for, at maden har været af høj kvalitet, og at de har fået udfordret deres smagsløg. Unge, der førhen ikke ville spise fisk eller grøntsager, er begyndt på det. Og der har været plads til både hygge og undervisning om sund kost, når de fælles måltider skulle tilberedes.

– I starten var det virkelig grænseoverskridende for nogle at skulle prøve kost- og bevidsthedskonsulent Siigurd Thomsens sunde og farverige mad. Men de fandt jo ud af, at det smager godt, og at sund mad ikke behøver at være kedelig, forklarer Karina Soltau.

Til aftenernes fællesspisninger bliver der lavet traditionelle retter som laks og hakkebøf, men tilbehøret er mere spændende. Der bliver serveret råkost til hakkebøffen snarere end pomfritter. Hvis man laver lasagne, bliver den tilberedt med fuldkornsplader og grøntsager og fx to salater til. Og de unge er ved at få smag for det sunde.

– Vi lavede en traditionel påskefrokost i år med bl.a. varm leverpostej, men der blev spist langt mindre, end der plejer. De unge har opdaget, at når man har fået usund mad, bliver man blot træt og har ikke lyst til at gå en tur, siger Karina Soltau.

Unge og ansatte træner sammen

De unge, der har deltaget i den fælles træning, har været glade for det. De har grint og haft en hyggelig omgangstone til holdtræningen. Det har været tydeligt, at det handlede om at skabe velvære i kroppen og i hverdagen – også via åndedrætsnikkerne.

Der er stadig tilbud om træning to gange ugentligt på Østerbro. Og Strandens beboere på Amager bruger fitnesscenteret på et nærliggende hotel – her kan de træne dagligt, og hver fredag efter fællesspisningen træner personale og unge sammen.

Det tager dog tid at ændre vaner. Og nogle af de unge går stadig målrettet hen mod Anette Rahbek Petersens bil, når de sammen skal ud og forny den unges buskort. De har været vant til at blive kørt.

– Men så siger jeg 'Vi går derhen'. Jeg har selv for længe siden droppet de rullende trapper til fordel for almindelige trapper. Og når jeg tager med en ung til kontrol på 10. sal på Rigshospitalet, så foreslår jeg, at vi går op – eller i det mindste ned. Når vi gør det til en leg, bliver det ikke så tungt, siger hun.

Det er meget individuelt, hvor let det har været at motivere de unge. Nogle har haft ringe interesse, andre har været interesserede i forvejen.

– Som personale er vores energi i forhold til målgruppen igen vigtig: 'Kom nu, vil du ikke med?'. Så kan det godt være, de siger nej 100 gange. Men at de siger ja den 101. gang, fortæller Anette Rahbek Petersen.

Karina Soltau supplerer:

– Nogle af de unge synes, at det er besværligt at træne, for så skal de i bad bagefter, og de skal tage tøjet af og klæde om foran deres kontaktperson.

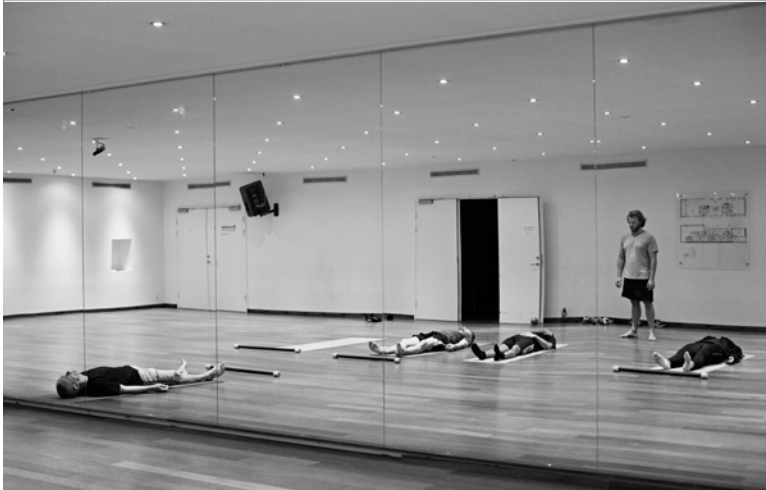
Sundheden halter – motivationen er der

Psykisk syge er overrepræsenteret, når det handler om usund levevis:

- 32 pct. ryger mod 18 pct. i den øvrige befolkning.
- 28 pct. er fysisk inaktive mod 18 pct. i den øvrige befolkning.
- 24 pct. er svært overvægtige mod 16 pct. i den øvrige befolkning.
- 32 pct. af borgerne med en psykisk sygdom har to-tre andre sygdomme, mens 19 pct. har mere end fire andre sygdomme. Kun 22 pct. har ikke andre sygdomme.

Motivationen for at ændre sundhedsvaner er nogenlunde lige høj for alle, fx ønsker 17 pct. af dagligrygere med en psykisk sygdom at holde op med at ryge mod 15 pct. i hele befolkningen. 75 pct. ønsker at være mere fysisk aktive mod 66 pct. i hele befolkningen.

Kilde: Region Midtjyllands sundhedsprofil 2013.

Men vi bor lige ved Amager Standpark, og det gør det jo nemt lige at gå en tur, siger Karina Soltau.

Og sammen med Anette Rahbek Petersen mener hun, at det er vigtigt at vise de unge mange muligheder for at bevæge sig. Lige fra selv at slæbe poserne hjem fra supermarkedet til at spille badminton og dyrke boksning – eller at melde sig ind i Idrætsforeningen Kæmperne på Nørrebro, der har talrige motionstilbud for sindslidende.

De skal som ansatte gøre det sammen med de unge. Karina løber fx med en af sine unge og er med en af de andre i svømmehallen. Hun har også medvirket til, at en af 'hendes' unge fik repareret sin cykel, og nu cykler den unge alle steder hen.

Skepsis blandt personalet

At implementere træning og en sund kost i hverdagen tager tid – både for de unge og personalet. Stranden er et bosted, hvor de ansatte har metodefrihed – et sted med en meget 'anarkistisk og individuel' tradition.

– Der var ikke lutter begejstring til at starte med i personalegruppen. Stemningen var mere 'lad os se, hvad der sker'. Det var sådan lidt 'hvad er nu det? Er der nogen, der skal komme og lave om på mit arbejde? Ingen var åbenlyst negative, men nogle tænkte måske nok, at 'de unge gider det jo ikke. Det får vi dem aldrig med til', siger Karina Soltau.

For hende og Anette Rahbek Petersen var det ikke så stor en hurdle. Anette var meget tilfreds med at få implementeret det nye og få 'det hvide

papbrød' ud. Karina har også selv spist sundt og dyrket sport længe.

– Så jeg ved, at det virker. Og fordi jeg normalt træner alene, er det godt og sjovt for mig at gøre med andre. Projektet gjorde nogle ting lettere for mig. Før levede jeg sundt privat. Men når jeg var på arbejde, kunne det være svært at sige nej til wienerbrød og sovs. Nu er det blevet anderledes, og det er nemt at træne på arbejdet. Plus at der jo sker noget for de unge, når vi gør det sammen. De får lov til at opleve mig som ikke helt professionel, de ser mig stå og hive efter vejret og være dårlig til nogle øvelser. Sund mad og motion er ikke kun godt for sindslidende! Der har vi og de unge et fælles mødepunkt, siger Karina Soltau.

Vil skabe paradigmeskifte

For leder af Bostedet Stranden, Mads Richmond, har projekterne omkring sund livsstil været hele indsatsen værd.

– Det helt store positive er det gamle princip om at have et fælles tredje. Jeg har jo lige så meget brug for at gøre de sunde ting som en hvilken som helst indskrevet. Og den energi, jeg får, kommer tifold tilbage, når jeg oplever den med de unge og ser resultaterne hos mig og dem.

Mads Richmond har selv taget bl.a. åndedræts-teknikkerne til sig.

– Jeg laver de øvelser, når jeg kan mærke, at jeg er ved at blive stresset. Og jeg har lært nye måder at træne på, hvor jeg ikke behøver at gå

Jeg er selv modstander af at få ting trukket ned over hovedet. Jeg hader at få påduttet alle mulige trends. Så når man skal ændre en hel kultur, er der kun én vej: tid og information

Mads Richmond, leder

Forankringsprojektet

Indholdet i forankringsprojektet har været:

- Fællesmåltider tre gange ugentligt på Stranden samt to gange ugentligt på Østerbro i de eksterne boliger. Her har en ung, sammen med sin kontaktperson, deltaget i hele madlavningsprocessen.
- Individuel vejledning og læring om sund kost er blevet tilbudt de unge.
- Træning og åndedrætsøvelser. Træning to gange ugentligt, en dag individuelt i et fitnesscenter, og en dag med holdtræning med efterfølgende åndedrætsøvelser. Desuden fast gåtur efter et af fællesmåltiderne.
- En fælles rejse til La Santa Sport i forbindelse med projektet med mulighed for at prøve forskellige motionstilbud og i øvrigt få styrket fællesskabet.

Udover den individuelle kostvejledning – som i et vist omfang bliver ført videre af personalet – findes alle tilbuddene stadig.

Stranden har netop besluttet, at en tredje del af projektet – ud over at holde fokus på de gode tiltag og skrive sundhed ind i virksomhedskonceptet – er at formidle erfaringer med at ændre en arbejdspladskultur til kollegerne i SUF via en pjece eller arbejdsbog, ligesom man evt. vil lave en sundhedsapp, hvor man kan få daglig inspiration til kost, motion og åndedræsteknikker.

til alt muligt – men kan gøre det hjemme, ude i haven eller i Amager Strandpark. Jeg har fx heller ikke drukket sodavand i et år. Og det har hele min familie så heller ikke. Hvis man stopper med noget så simpelt, sker der noget med vægten, siger Mads Richmond.

Samtidig ser han som leder klart, at flere ting i forankringsprojektet med fordel kunne have været grebet anderledes an.

– Vi skulle have startet med at tage en tur til Sverige med personalet. Så de kunne være blevet introduceret til fx åndedrætsøvelser og havde prøvet det selv først. Så havde vi fra starten haft en fælles forståelse af, hvad vi skulle 'udsætte' de unge for. Det havde været klogt! På den måde havde vi opnået en større helhed hurtigere. Den opnåede vi ved turen til La Santa til slut, siger Mads Richmond, der også synes, at kommunikationen er vigtig: Optimalt set burde der være ugentlige nyhedsbreve til alle med opfølgning på, hvor projektet er henne.

Han mener også, at projektets primærpersoner skulle have haft kompensation i forhold til, at det har krævet meget i hverdagen.

– Så hvis andre søger penge til sådan et projekt, så husk også at søge til en 20 timers vikar til tovholderen. Ellers skal folk bare løbe stærkere.

En anden ting, de har erfaret, er, at det er vigtigt at fejre succeserne. Fx. har Stranden en ung, der har smidt 25 kg.

– Ham er det vigtigt at stille op på en piedestal foran de andre og sige: 'Godt gået'. Vi skal lige huske at klappe af os selv og de unge, siger han.

Både blandt medarbejderne og de unge var der fra starten folk, der var skeptiske eller lidt skræmte af de nye tiltag. Ansatte, der måske nærmest forsøgte at lægge deres arbejdsdag, så de ikke stødte ind i de andre 'motionstosser'.

– Så når man indfører ny kost og motion, må der ikke være noget dogme over det. Det må ikke være sådan, at enten er man med, eller også er man ude. Og det kunne vi have løst gennem mere information i starten. Jeg er selv modstander af at få ting trukket ned over hovedet. Jeg hader at få påduttet alle mulige trends. Så når man skal ændre en hel kultur, er der kun én vej: Tid og information, siger Mads Richmond. ■

Hvis du vil læse mere og have gode råd til, hvordan I på din arbejdsplads kan komme i gang med en omstilling, så klik ind på den elektroniske udgave af denne artikel på www.socialpaedagogen.dk

MAGTANVENDELSE

Det er udvalgets vurdering, at der kan være tilfælde, hvor det enkelte barn eller den unge må tåle mindre begrænsninger i den pågældendes rettigheder af hensyn til fællesskabet på anbringelsesstederne

Uddrag af betænkningen

Forslag til nye regler skal i høring

Klare regler, bedre vejledning om forebyggelse af magt – og i enkelte tilfælde hjemmel til at anvende mere magt. Sådan lyder nogle af anbefalingerne fra Magtanvendelsesudvalget, der nu skal nu i høring

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

8-årige Nikolaj vil i et anfald af blindt raseri smadre det eneste billede, han har tilbage af sin afdøde mor.

13-årige Linette er på vej til at uploade nøgenbilleder af sig selv.

17-årige Marco spiller så høj musik midt om natten, at hans nabo ikke kan sove.

Sådan lyder tre konkrete eksempler, hvor magt mod anbragte børn kan komme på tale – så en socialpædagog fx holder Nikolajs arme fast, konfiskerer Linettes mobiltelefon eller slukker for Marcos anlæg.

I halvandet år har det såkaldte Magtanvendelsesudvalg, der er nedsat af Socialministeriet, arbejdet på et forslag til nye regler for anvendelse af magt mod anbragte børn, og nu ligger det klar i en betænkning på 336 sider. Anbefalingerne handler bl.a. om at gøre reglerne klare og tydelige. Om at understrege barnets eller den unges rettigheder. Om at give plejefamilier og personale på anbringelses-

stederne viden om, hvordan man undgår magt. Og i enkelte tilfælde om at tillade mere magt end det, der er tilladt i dag.

– Betænkningen giver regeringen et solidt grundlag for at følge op, siger socialminister Manu Sareen (R), der nu har sendt betænkningen i høring.

Uenighed

Magtanvendelsesudvalget bestod af eksperter, praktikere og repræsentanter for forskellige organisationer og lignende som fx flere ministerier, KL, Socialpædagogerne, Plejefamiliernes Landsforening, Børns Vilkår, Børnerådet, Institut for Menneskerettigheder og Danske Handicaporganisationer.

De er alle enige om, at der er behov for en ny og selvstændig lov, der både har fokus på børn og unges rettigheder – og mulighederne for at foretage indgreb i dem.

Til gengæld er der på nogle punkter uenighed om, hvad loven præcist skal indeholde. Det gælder særligt spørgsmålet om, hvorvidt familieplejerne skal omfattes af reglerne for magtanvendelse og deraf følgende krav om indberetning og registrering. Her deler udvalget sig i tre forskellige grupper: En, der svarer ja. En, der svarer nej. Og en, der anbefaler en mellem-løsning, hvor særlige familieplejere får tilladelse til at anvende fysisk magt i begrænset omfang – og pligt til at indberette det.

Alle i udvalget er enige om, at der bør udarbejdes en vejledning for familieplejere.

Udvalget lægger stor vægt på barnets ret til omsorg – og påpeger, at opfyldelsen af retten til omsorg i visse tilfælde kan medføre indskrænkninger i andre rettigheder. Enten af hensyn til barnet selv eller af hensyn til andre børn, og her bruges uploading af nøgenbilleder som et konkret eksempel:

‘Uanset børns og unges ret til elektronisk kommunikation kan det være en nødvendig omsorgshandling kortvarigt at fratage en mobiltelefon fra en ung, der fx er ved at uploade nøgenbilleder af sig selv på internettet for efterfølgende at kunne sætte ind med en pædagogisk indsats med det formål at få den unge til at afstå fra at fortsætte den selvskadende adfærd.’

Et andet konkret eksempel handler om høj, generende musik, idet det står:

‘Det er udvalgets vurdering, at der tilsvarende kan være tilfælde, hvor det enkelte barn eller den unge må tåle mindre begrænsninger i den pågældendes rettigheder af hensyn til fællesskabet på anbringelsesstederne. Fx kan det for at varetage omsorgen for de øvrige børn og unge, der opholder sig på anbringelsesstedet, være nødvendigt at skruene ned, hvis der spilles høj musik fra et anlæg midt om natten.’

Udvalget understreger dog, at de såkaldte ‘omsorgshandlinger’ ikke må få karakter af egentlig fysisk magtanvendelse.

Affektionsværdi

I relation til eksemplet med Nikolaj, der vil smadre bille-

det af sin mor, anbefaler et stort flertal en lovændring, så der etableres hjemmel – og altså gives lov til – ‘at et barn eller en ung, der ødelægger eller beskadiger ting af betydelig økonomisk værdi eller affektionsværdi, der tilhører en anden eller barnet eller den unge selv, i særlige tilfælde kortvarigt kan fastholdes eller føres til et andet opholdsrum’.

Et meget lille mindretal på én person er uenig, idet lektor Stine Jørgensen fra Københavns Universitet bl.a. skriver:

‘Jeg er ikke enig i, at der generelt bør etableres hjemmel til anvendelse af magt (afværgehjælp), under henvisning til beskyttelse af velfærdstruende eller adfærdstruende situationer.’

Der er også andre eksempler, hvor Stine Jørgensen – og andre – udtrykker uenighed med flertallets anbefalinger.

Socialminister Manu Sareen afventer nu endnu flere input, når betænkningen kommer i høring hos fagfolk. I en pressemeddelelse udtaler han:

– Det er en utrolig svær balancegang, hvornår det er nødvendigt at bruge magt, men vi skal have taget hul på diskussionerne. Jeg ser frem til at modtage kommentarer fra en række fagfolk med viden på området, så regeringen kan arbejde videre på det bedst tænkelige grundlag. ■

Hent ‘Betænkning om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet’ via www.kortlink.dk/gm98

FORSKNING

Sådan vinder du tillid

Hvad skal der til for at opnå udsatte børns tillid? Det har professor Hanne Warming undersøgt i et forskningsprojekt, der bl.a. bygger på interviews og workshops med udsatte børn. Det handler bl.a. om selv at vise tillid

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Illustration: Louise Thrane Jensen

Som professor i socialvidenskab med særlig fokus på børn er Hanne Warming igen og igen stødt på den samme konklusion: En tillidsfuld relation er altafgørende vigtig for at skabe en positiv udvikling for udsatte børn. Men hvad skal der så til for at skabe den tillidsfulde relation?

Det spørgsmål har hun og en række kollegaer forsøgt at besvare med forskningsprojektet 'Tillid i socialt arbejde med børn og unge', der både byg-

ger på spørgeskemaundersøgelser, observationer og såvel workshops som dybdegående interviews med socialt udsatte børn og unge.

– Noget af det, der har overrasket mig mest ved projektet, er, at der tilsyneladende slet ikke er nogen børn med hvem, det overhovedet ikke er muligt at skabe en tillidsfuld relation. Hver gang vi fandt et eksempel på, at det mislykkedes, fandt vi altid et andet eksempel, hvor betingelserne syntes at være de samme – og hvor det alligevel var lykkedes. Det var overraskende, for blandt praktikere har jeg ellers mødt en massiv oplevelse af, at de tidlige erfaringer er så altafgørende, at det kan være helt umuligt at opnå et barns tillid – men projektet viser, at selv om det ser endog meget svært ud, kan det lade sig gøre. Måske ikke ved første forsøg, eller andet, eller tredje – men så er der måske noget, der lykkes i den femte anbringelse.

Nadia og sagsbehandleren

Et konkret eksempel på et barn, der tilsyneladende havde meget svært ved at få tillid til voksne, var 13-årige Nadia, der slet ikke ville have noget med sin far at gøre, og blev anbragt på en døgninstitution fordi hun formentlig ikke kunne klare det tætte forhold i en plejefamilie.

– Sagsbehandleren vurderede, at det var meget svært at opnå Nadias tillid – og alligevel lykkedes det faktisk for sagsbehandleren selv, således at Nadia senere fortalte mig, at hun kunne stole på sagsbehandleren og regnede med, at sagsbehandleren ville og kunne hjælpe hende, fortæller Hanne Warming.

Det interessante spørgsmål er så, hvad sagsbehandleren gjorde for at opnå denne tillid, og her fortæller Hanne Warming om en konkret episode, hvor hun selv var med som den observerende flue på væggen:

Tillid til låns

Et vigtigt element i forskningsprojektet handler om, at man kan 'låne' tillid, hvis en person, som barnet i forvejen har tillid til, anbefaler en. Men den lånte tillid duer kun på kort sigt – på længere sigt skal man selv gøre sig fortjent til tilliden i ord og handlinger.

Man kan også 'låne' mistillid, så barnet på forhånd har mistillid til en. Det kan fx være, hvis man tilhører en bestemt kategori, som barnet nærer mistillid til – fx personer, der repræsenterer 'systemet'.

Tillid er ikke kun noget, der er inde i børnene som en slags evne til at have tillid til andre – tillid er noget, der opstår mellem mennesker. Mellem barnet og den voksne. Og den voksne skal vise tillid til barnet, for at barnet får tillid til den voksne

Hanne Warming, professor på RUC

Det var til et behandlermøde, hvor såvel Nadia som hendes mor, sagsbehandleren og kontaktpædagogen deltog.

– Nadia... Vil du selv fortælle, hvad det er, der er sket, spurgte kontaktpædagogen, og så fortalte Nadia nølende, hvordan hun en dag havde siddet i skolebussen.

Bagerst var en gruppe store drenge begyndt at drille en lille dreng, og det kunne Nadia slet ikke have. Hun bad dem holde op, men de grinede bare ad hende og blev ved. Så gik hun op til buschaufføren for at få ham til at stoppe drilleriet, men det ville han ikke. Hans opgave var at køre bussen, sagde han. Så gik Nadia tilbage til de store drenge. En gang til bad hun dem holde op. En gang til lo de hende op i hendes åbne ansigt. Og så fik Nadia nok og pandede den allerstørste en på siden af hovedet.

– Ja, Nadia. Det er typisk dig, du tror alting kan løses med vold, sagde hendes mor.

– Det er præcis det her, vi skal arbejde med Nadia. Du skal være lidt mere barn og ikke tro, du skal kunne løse alle andres problemer, sagde kontaktpædagogen, og imens observerede Hanne

Warming, hvordan Nadia krøb sammen på stolen og blev mindre og mindre.

Men så fik sagsbehandleren ordet:

– Jeg kan godt se, at det var en problematisk situation, men hvis jeg nu havde været den lille dreng, der blev drillet, så ville du jo have været min helt. Du reddede ham jo.

Og så så Hanne Warming, hvordan Nadia rettede sig i stolen.

Barnets perspektiv

Bagefter fortæller Hanne Warming, at netop det at tage barnets perspektiv og fokusere på det positive, som barnet enten har bidraget med – eller havde intentioner om at bidrage med – kan fremme den tillidsfulde relation.

– For at opnå tillid skal man vise sig tillidsværdig. Og det gør man ved, at man selv viser tillid til den anden og kommunikerer det i kropsholdning og handlinger. Og i det konkrete eksempel fik sagsbehandleren kommunikeret, at hun havde tillid til, at Nadia havde nogle gode intentioner. Den måske vigtigste konklusion på forskningsprojektet er, at tillid ikke kun er noget, der er inde i børnene som en slags evne til at have tillid til andre – men at tillid er noget, der opstår mellem mennesker. Mellem barnet og den voksne. Og at den voksne skal vise tillid til barnet, for at barnet får tillid til den voksne.

Hanne Warming forstår både tillid som noget, der kan vises i konkrete handlinger, som når man fx har tillid til, at en anden ikke stjæler, og derfor lader sin pung ligge – og som en tilgang til den anden, der handler om at lytte til den anden og tage den anden alvorligt.

– Og her er det vigtigt at sige, at tillid ikke er noget absolut. Det er ikke sådan, at enten viser man tillid, eller også viser man ikke tillid. Der kan være grader af tillid, og derfor kan man fx godt kommunikere, at man har en begrænset tillid til en anden. Det gælder fx hvis man arbejder på en sikret institution og kun går ind til et barn med en tændt overfaldsalarm. Så kommunikerer man en mistillid i forhold til, om barnet kan finde på at blive voldeligt – men man kan godt på samme tid kommunikere en tillid til, at barnet har gode intentioner, og at barnet er værd at lytte til.

Hvad siger børnene selv?

I workshops og gennem interviews er udsatte børn bl.a. blevet spurgt om, hvad der skal til for, at de får tillid/kan have tillid. Her følger nogle af deres svar:

- De skal vise mig tillid ved at lytte og tage det, jeg siger, alvorligt.
- De skal vise mig tillid – give mig en chance (igen og igen).
- De skal vise mig tillid ved også at vise noget af sig selv.
- De skal ville mig – jeg skal opleve ikke bare at være en 'opgave' eller en af mængden.
- De skal tale ordentligt om og opføre sig ordenligt (ikke diskriminerende) over for mig/mine.
- De skal holde, hvad de lover.
- De skal hjælpe til positive forandringer i mit liv.
- De skal prioritere mig, når jeg har mest brug for det.
- Kriser i tilliden kan overvindes.

Blandt praktikere har jeg ellers mødt en massiv oplevelse af, at de tidlige erfaringer er så altafgørende, at det kan være helt umuligt at opnå et barns tillid – men projektet viser, at selv om det ser endog meget svært ud, kan det lade sig gøre

Hanne Warming, professor på RUC

I samme åndedræt understreger hun dog, at den begrænsede tillid er langt mindre virkningsfuld end den ubegrænsede.

– Og der er risiko for, at barnet kun fokuserer på kommunikationen af mistillid, der ofte vil bekræfte barnets tidligere erfaringer.

Sådan skaber du tillid

Hanne Warming har en række råd til fagfolk, der gerne vil virke så tillidsvækkende som muligt. Inden første møde gælder det om at gøre sig klart, hvad man selv har af fordomme over for barnet – og så prøve at rense sig for fordommene. Dernæst handler det om at signalere en ægte interesse for barnet og om at vise, at man tager barnet alvorligt.

– Når der skal opbygges tillid mellem mennesker, har det også betydning, at man er noget særligt for hinanden – det fremmer ikke tilliden, hvis man føler sig som et nummer i rækken eller som en, der bare blive behandlet på en institutionaliseret, mekanisk måde. Derfor kan det være en barriere for tilliden, hvis pædagogen handler ud fra en 'køgebogs-tilgang', hvor man altid skal agere på bestemte måder i bestemte situationer.

Andre vigtige elementer i opbygningen af tillid handler om, at man reelt gør en forskel for barnet – og at man er der for barnet i de sværeste situationer. Samt en stor portion tålmodighed.

– Man kan ikke vise tillid uden at risikere noget. Man er nødt til at vove springet og kaste sig ud i tilliden – både hvis man fx konkret vælger at lade sin pung ligge, og hvis man vælger at lytte på barnet og tage barnet alvorligt. For man kan risikere, at tilliden bliver brudt, så barnet fx stjæler eller lyver. Men hvis man vil opnå barnets tillid, er det vigtigt at vise barnet tillid igen og igen – selv om tilliden bliver brudt. Det var fx en af de vigtigste pointer fra workshoppene, hvor børnene brainstormede om, hvad det er, der skaber tillid: Deres konklusion var: I skal vise os tillid, selv om vi bryder den igen og igen. Og jo mere man bliver vist tillid, jo sværere bliver det også at bryde tilliden.

Genopret tilliden

I forskningsprojektet har Hanne Warming også interesseret sig for, hvad der skal til for at genop-

rette tilliden, når den er blevet brudt. Og her er det vigtigt at være opmærksom på, at det ikke kun er barnet, der kan bryde den voksnes tillid – det kan også gå den anden vej, så den voksne måske utilstøttet bryder barnets tillid.

Et konkret eksempel er 9-årige Marc, der fortalte sine lærere, at han blev slået derhjemme. Lærerne tog en snak med faren og troede, at de havde gjort noget rigtig godt – men da de var gået, sagde faren til Marc, at hvis han nogensinde sladrede igen, ville han gennembanke ham, og så var Marcs tillid til lærerne brudt.

– Men forskningsprojektet viser, at det godt kan lade sig gøre at genoprette tilliden, hvis man tager det på sig og ser sin egen andel i det, der har skabt mistilliden, siger Hanne Warming.

Konkret opdagede lærerne, at noget var galt, fordi Marc nu klappede helt i og slet ikke ville tale med dem. Og så sagde de til ham: 'Vi tror, vi er kommet til at gøre noget rigtig skidt her. Vi tror, vi er kommet til at begå en stor fejl. Og hvis du på nogen måde kan have tillid til os igen, så vil vi gerne prøve at hjælpe dig igen. Og så bliver det på en helt anden måde'. Og så lykkedes det at genoprette tilliden.

Hanne Warming mener, at den enkelte fagperson selv kan gøre meget for at vinde børnenes tillid – men hun lægger også vægt på, at rammerne skal fremme de tillidsbaserede relationer. Det kan fx ske ved, at ledelsen på en anbringelsesinstitution selv viser tillid til medarbejderne.

– Hvis der er meget faste rammer for arbejdet, har man ikke råderum til at komme barnet i møde – så må man bare følge forskrifterne. Og så er der også en psykologisk dimension, idet tillid smitter: Hvis man selv bliver vist tillid, skaber det engagement og mod på at vove de risici, som skabelse af tillid til barnet fordrer, siger hun.

Endvidere er det vigtigt fx at sørge for god supervision, så medarbejderne kan blive klar over, hvornår de har en tillidsfremmende adfærd – og hvornår de tværtimod kommer til at skabe mistillid. ■

Alle oplysninger om børn er anonymiserede.

Resultatet af projektet udkommer i bogform efter sommerferien. Læs mere på www.tillid.ruc.dk

ANBRAGTE

Det Blå Rocktog kører igen

Der er både plads på og foran scenen, når der den 28. maj er musikfestival for anbragte børn og unge. Initiativtagerne bag Det Blå Rocktog vil på flere måder sætte skub i anbragte børns kreativitet

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Er I klar derude? Her kommer en sang, vi helt selv har skrevet. Sådan kommer det måske til at lyde, når anbragte børn den 28. maj fyrer den af på og foran scenen til musikfestivalen Det Blå Rocktog.

– Vi er tre institutioner, der er gået sammen om at genoplive Det Blå Rocktog og på vores egne institutioner går der så mange talentfulde børn og unge, at vi sagtens kan fylde programmet ud med høj kvalitet. Men vi

har også en aftale om, at hvis der kommer flere tilmeldinger udefra, så trækker nogle af vores unge sig. Så man kan stadig nå at være med, siger projektleder Ole Hummelgaard.

I 80'erne og 90'erne var Det Blå Rocktog stort med helt op mod 20.000 deltagere til rockkoncerter og festivaler for anbragte børn, og i 1990 fik de såvel Børnesagsprisen som Socialpædagogernes Pris (der dengang hed SL-Prisen).

På grund af økonomiske vanskeligheder stoppede toget – indtil medarbejdere fra tre socialpædagogiske institutioner i Hillerød for nogle år siden bragte det tilbage på sporet.

Det drejer sig om Villa Musica og Skolen for musik og teater, der begge er dagbehandlingstilbud for børn og unge med psykosociale og indlæringsmæssige vanskeligheder – samt Erhvervsskolen Det Musiske Kompagni, der bl.a. tilbyder STU og uddannelsesforløb med socialpædagogisk og psykologisk støtte.

– Vi har nogle fantastisk gode faciliteter som fx studieudstyr og koncertudstyr – men det vil være endnu mere fantastisk, hvis endnu flere kunne få glæde af det, siger Ole Hummelgaard.

Brygmann og Halfdan

Når fløjten den 28. maj går til Det Blå Rocktogs festival, bliver det både med amatør-bands og -solister på scenen samt professionelle, som fx Martin Brygmann med band og Kaya Brüel og Ole Kibsgaard, der optræder med en familiekoncert baseret på Halfdan Rasmussens digte. Det er alt sammen gratis, og man kan bare møde op fra klokken 13.00 til 19.30 i Støberihallen på Nordstensvej 1 i Hillerød.

– Men vores vision er, at festivalerne bare skal være trækplastre for en helt masse mere, og vi vil fx meget gerne tilbyde unge musikere fra døgninstitutioner, opholdssteder, plejefamilier osv., at de kan komme hen til os og få indspillet deres musik i et rigtigt studie – ligesom eleverne

på vores lydteknikerlinje gerne vil komme ud og lave lokale festivaler på anbringelsesteder. Vi tilbyder også forskellige workshops, hvor man kan arbejde med musik og teater, fortæller Ole Hummelgaard.

Visionen er at sætte skub i den musikalske og teatermæssige kreativitet hos anbragte børn og unge.

– For anbragte børn og unge har – ligesom alle andre børn og unge – en stor kreativitet, der bare skal foldes ud, siger han.

Det Blå Rocktog støtter de anbragtes musikalske og teatermæssige udfoldelse, men de unge skal følges af pædagoger.

– Vi koncentrerer os om musikken og de unges optræden – og arbejder fx ikke med grænsedragningen, siger Ole Hummelgaard.

Det Blå Rocktog er bl.a. støttet af Socialpædagogernes Kreds Nordsjælland og baseres på frivillig arbejdskraft. ■

Læs mere: www.detblårocktog.dk

ARBEJDSKADEERSTATNING

Slut med forskelsbehandling

EU-dom sætter stopper for forskelsbehandling ved tildeling af arbejdsskadeerstatninger

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Hvis en mand og en kvinde fik nøjagtig den samme arbejdsskade i nøjagtig den samme situation, fik kvin-

der tidligere end højere erstatning end mænd, fordi kvinder i gennemsnit lever længere.

Men den går ikke. Det er blevet fastslået i en EU-dom, og fra den 1. marts 2015 har Arbejdsskadestyrelsen ændret praksis, så mænd og kvinder nu stilles lige.

Det store spørgsmål er, hvad det kommer til at betyde for mænd, der allerede har fået afgjort deres arbejdsskadesag.

Til netmediet avisen.dk siger juraprofessor Kirsten Ketscher, at hun vurderer, at danske mænd, der har fået udbetalt erstatninger siden september, har krav på en ekstra udbetaling:

– Dommen siger ikke noget om en overgangsperiode. Det nytter ikke noget, at Danmark bare lader som ingenting. Mændene har krav på at få efterbetalt forskellen i hvert fald fra september og frem, siger hun.

Til gengæld bør det ikke gå ud over kvinderne:

– Kvinderne har modtaget erstatningerne i god tro, og derfor kan de ikke tvinges til at betale dem tilbage, siger Kirsten Ketscher.

Arbejdsskadestyrelsen er ved at vurdere, hvad der skal ske med de gamle sager. Ifølge avisen.dk har 3.000 personer hvert år fået beregnet erstatning ud fra den kønsdifferentierende metode. ■

UNGDOMSKRIMINALITET

Den skal endnu længere ned

Regeringens udspil til at sænke ungdomskriminaliteten får en positiv modtagelse fra bl.a. Socialpædagogerne, mens blå blok mener, at der sker for lidt

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Der er ingen tvivl om, at de senere års indsats mod ungdomskriminalitet er en succes, men vi skal løfte indsatsen yderligere. Sådan lød meldingen fra justitsminister Mette Frederiksen (S), da Justitsministeriet for nylig offentliggjorde en statistik, der viser, at danske børn og unge for ottende år i træk er blevet mindre kriminelle. Antallet af mistanker og sigtelser mod 10-17-årige er halveret fra 2006 til 2014.

Faldet bygger især på et fald i kriminaliteten blandt drengene, blandt de helt unge under den kriminelle lavalder og blandt unge i byområderne. Det forklares bl.a. med ændringer i børn og unges livsstil, så færre drikker sig fulde og eksperimenterer med stoffer, ligesom unge generelt har en mindre 'gadeorienteret' livsstil. Endvidere fremhæves den

øgede ADHD-behandling som en mulig medvirkende årsag.

Til Politiken siger Mette Frederiksen, at regeringen nu vil bygge videre på den positive udvikling:

– Vi gør det også i erkendelse af, at der fortsat er store udfordringer – ikke mindst i nogle af vores udsatte boligområder, omkring S-togsstationer og i andre sammenhænge, hvor ofte mindre grupper af unge får lov at sætte scenen til stor gene for andre, siger hun.

Ungdom uden kriminalitet

I udspillet 'En ungdom uden kriminalitet' har regeringen fremlagt 11 punkter, der skal sænke ungdomskriminaliteten yderligere. Både gennem nye og styrkede reaktioner over for kriminel adfærd, så unge fx i højere grad end i dag pålægges at gøre skaden god igen ved eksempelvis at rydde op efter hærværk, gennem et øget tværfagligt samarbejde og gennem en tidlig, forebyggende indsats, der fx har fokus på yngre børn med ældre, kriminelle søskende.

Hos Socialpædagogerne er formand Benny Andersen positiv over for udspillet:

– Vi er glade for linjen med konkrete forslag om målrettet indsats fremfor at fokusere på at nedsætte den kriminelle lav-

alder eller pålægge forældrene økonomisk straf. Vi er overbevist om, at det gavner alle at give ordentlige alternativer og støtte fremfor straf.

I blå blok efterlyses der dog mere vidtgående initiativer.

Fx siger retsordfører Karsten Lauritzen (V) til altinget.dk:

– Det er da en fin lille plan, der er fremlagt i dag. Men de

små forslag, som regeringen foreslår, batter desværre ikke rigtigt. Der er behov for noget afgørende nyt på området.

Ligesom Dansk Folkeparti efterspørger han en ungdomsdomstol for de 12-17-årige, der kan sikre, at myndighederne også kan gribe tidligere ind med sanktioner mod unge kriminelle. ■

Regeringens 11 initiativer

Bedre samarbejde på tværs af myndighederne

1. Oprettelse af Reaktionsråd.

Nye og styrkede reaktioner

2. Styrkelse af ungepålæg.
3. Politibistand ved ungepålæg.
4. Konfliktråd som alternativ til straf.
5. Konfliktråd som led i indsatsen over for børn under 15 år.
6. Udvidet adgang til at anvende zoneforbud ved hashhandel.

Tidlig og forebyggende indsats over for børn og unge

7. Lillebrorstrategi.
8. Fokus på skabelse og formidling af fritidsjob.
9. Kvalitetsløft af bekymringssamtaler.

Initiativer over for børn og unge i kontakt med retssystemet

10. Børne- og ungestrategi ved domstolene.
11. Større fokus på børn og unge, der optræder som ofre eller vidner i straffesager.

Temadag i netværk for pædagoger i kommunale tilbud

22. oktober 2015 i Mødecenter Odense

En temadag for Hjemmevejledere, der også arbejder i klubtilbud eller i beskyttet beskæftigelse. På dagen får du mulighed for at netværke med kolleger fra hele landet samt høre oplæg fra Anders Seneca. Mange oplever en brydningstid med nye opgaver og nye strukturer og ændrede arbejdsvilkår samt helt nye borgergrupper.

Kom og hør nærmere. Information om tilmelding følger senere, men sæt allerede nu kryds i kalenderen.

NOTER

Formandsstøtte til Kim Simonsen

Den kommende LO-formand skal arbejde for en ny og stærk hovedorganisation, og HK's Kim Simonsen er den eneste af de tre nuværende kandidater, der klart har formuleret en sådan vision. Sådan konkluderer Socialpædagogernes formand Benny Andersen, og han udtaler derfor sin personlige støtte til Kim Simonsen som ny LO-formand. 'Det er væsentligt for mig at pege på en kandidat, der har visioner og vilje til at løfte fagbevægelsen ind i en fælles fremtid', siger Benny Andersen, der er en del af LO's daglige ledelse, og understreger, at Socialpædagogernes hovedbestyrelse endnu ikke har taget stilling til de opstillede kandidater. Den nye formand skal vælges på LO-kongressen til oktober. Ud over Kim Simonsen stiller foreløbig også den nuværende næstformand Lizette Risgaard og formanden for Hærens Konstabel- og Korporalforening Flemming Vinther op.

jnl

Studerende strømmer fortsat til

Vi ligger nummer et... Sådan kan de fortsat synge ude på de pædagogiske uddannelsessteder, for den årlige opgørelse over kvote 2-ansøgerne til professionsbacheloruddannelserne viser, at pædagoguddannelsen fortsat er den mest søgte. Der er ganske vist sket et lille fald i antallet af ansøgere, men det rækker altså stadig til førstepladsen – og det er Socialpædagogernes formand Benny Andersen glad for. 'Vi har fået en ny og stærk socialpædagogisk uddannelse, og jeg er glad for at se, at interessen for faget og uddannelsen fortsat er høj. Vi har brug for den socialpædagogiske faglighed på flere og flere faglige platforme. Vi mærker jo hele tiden, at vores jobområde udvikler sig', siger han. Den 30. juli kendes det endelige optagelsestale på pædagoguddannelsen. Du kan se den samlede opgørelse for kvote 2-ansøgerne via www.kortlink.dk/gm6w

jnl

Pjece om grænser og seksualitet

Sårbar og søgende – viden og værktøjer til at skabe dialog med udsatte unge om grænser og seksualitet på nettet. Sådan lyder titlen på en pjece, der er udgivet af Rød Barnet, LOS og Plejefamiliernes Landsforening. Pjecen henvender sig til fagfolk, der arbejder med anbragte børn, og baggrunden er, at anbragte er en særlig udsat gruppe på nettet. Pjecen indeholder dialogøvelser om sex og grænser på nettet, samt information om unges selvproducerede seksuelle billeder – og såkaldt 'grooming', der handler om, hvordan seksuelle krænker lokker børn og unge via nettet. Hent pjecen via www.kortlink.dk/gky4

mrk

Mediedækning af udsatte børn skal kortlægges

Hvordan kan viden om udsatte børn og unge omsættes til relevante indslag i medierne – så der kan komme øget fokus på såvel problemer som løsninger? Det skal et forskningsprojekt på Danmarks Medie- og Journalisthøjskole (DMJX) give svar på. 'Vi skal undersøge, om medierne i bred forstand er klædt på til at håndtere forskningsresultater, og om forskerne formår at formidle deres viden. Vi vil på den baggrund komme med konkrete anbefalinger til, hvordan begge parter kan gøre det endnu bedre', siger projektleder Lars Kabel. Forskningsprojektet er støttet med 500.000 kr. fra Trygfonden.

mrk

SOCIALTILSYN

Forsigtig optimisme

De fem nye socialtilsyn er overvejende kommet godt fra start, viser ny undersøgelse. Men selvom de fleste behandlingstilbud oplever tilsynsbesøget som relevant, tages der ikke nok hensyn til tilbuddenes forskelligheder

Af Tina Løvbom Petersen, tl@sl.dk

Siden 1. januar 2014 har fem nyoprettede socialtilsyn haft ansvaret for at føre tilsyn med alle sociale døgntilbud, plejefamilier og stofmisbrugsbehandlingstilbud i Danmark. Nu har KORA, Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning, kortlagt de erfaringer og oplevelser, 125 behandlingstilbud på stofmisbrugsområdet har haft med det nye tilsyn.

Undersøgelsen viser, at behandlingstilbuddene overordnet set er tilfredse med de nye socialtilsyn, der fører tilsyn på baggrund af en central fastlagt kvalitetsmodel. Selvom mange af tilbuddene har oplevet, at det nye socialtilsyn er i en startfase med en række opstartsproblemer, er der generelt tiltro til, at tilsynet kan blive godt med tiden.

Både private og offentlige udbud giver dog udtryk for, at mængden af materiale, der skal indsendes forud for et tilsynsbesøg, generelt opleves som en meget stor arbejdsbyrde.

Når det gælder de tilsynsførende, svarer en mindre gruppe af deltagerne i undersøgelsen, at de har manglet faglig viden og kendskab til området. Nogle udtrykker, at de direkte har oplevet, at tilsynsbesøget har været præget af kontrol, og at myndighedsrollen har været for dominerende.

Ikke alt er relevant

I den kvalitetsmodel, som tilbuddenes kvalitet skal bedømmes ud fra, er der syv fastlagte temaer. Men af undersøgelsen fremgår det, at behandlingstilbuddene ikke finder alle temaer lige relevante.

Fx påpeger flere af de adspurgte arbejdspladser, at temaerne 'uddannelse og beskæftigelse' samt 'økonomi' ikke passer til tilbuddets målgrupper og indsatser, og at kvalitetsmodellen i for høj grad er en skabelon, der ikke giver plads til tilbuddenes forskelligheder.

Af rapporten fremgår, at hovedparten af respondenterne er meget enige eller enige i, at tilsynsrapporten er i overensstemmelse med de faktiske forhold på tilbuddet, og ca. to ud af tre ser tilsynsrapporten som et godt værktøj til at udvikle tilbuddet.

KORA's undersøgelse er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt 125 behandlingstilbud, der har haft tilsynsbesøg i 2014 samt kvalitative interview med ledere på ni behandlingstilbud om deres oplevelse af de nye socialtilsyn. ■

Download rapporten via www.kortlink.dk/gggn

STRESS

Det er ikke den enkeltes problem

Normer, kulturen på arbejdspladsen og ledelsesstilen har stor indflydelse på, hvordan den enkelte medarbejder vælger at håndtere stress. Det viser ny dansk forskning

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Vejrtrækningsøvelser, afspænding og bedre prioritering af arbejdsopgaverne. Sådan lyder løsnin- gen ofte, når en medarbejder rammes af stress. Men stress er svært at håndtere for den enkelte, hvis ikke der også sæt- tes ind omkring faktorer som ledelsesstilen, kulturen på arbejdspladsen, de sociale for- hold og de fysiske rammer.

Det konkluderer psykolog, ph.d. Tanja Kirkegaard fra Arbejdsmedicinsk Klinik i

Herning i et nyt ph.d.-projekt. Hun har gennem et år fulgt to afdelinger i en større dansk virksomhed for at undersøge, hvordan sociale og kulturelle processer på arbejdspladsen påvirker vores måde at handle på i forhold til stress.

– Mit studie viser, at hvis medarbejderne føler sig stres- sede, kan følelsen at stress hurtigt vokse sig stor både hos den enkelte og i gruppen, hvis ikke ledelsen formår at lytte eller imødegå medarbejdernes frustrationer over arbejdsmil- jøet eller arbejdspresset, siger Tanja Kirkegaard.

Hendes ph.d. bygger på stu- diet i en medicinalvirksomhed, hvor hun undersøgte, hvordan to forskellige faggrupper i samme afdeling håndterede et stort arbejdspress over en pe- riode på fem måneder. Det viste sig, at de to grupper håndterede stress helt forskelligt, selvom de var del af samme arbejdsplads, hvilket i høj grad hang sammen

med den måde, de var organise- ret på og kulturen i gruppen.

– I den af grupperne, hvor der var et tæt fagligt og socialt fællesskab og en tradition for at hjælpe hinanden, havde man en mere kollektiv tilgang til stress i forhold til den anden gruppe. Her var medarbejderne vant til at klare tingene selv og var mere tilbøjelige til at vælge at arbejde sig ud af tingene og løse problemer individuelt, fortæller Tanja Kirkegaard.

Hendes studie slår fast, at det uanset arbejdskulturen er afgørende, at ledelsen går aktivt ind i arbejdet med at håndtere stress.

– I den gruppe, hvor de rea- gere med kollektive stresspro- cesser, fik de faktisk ikke rigtig løst udfordringerne med stress, fordi ledelsen aldrig anerkendte, at der var et problem. Så selvom de forsøgte at handle, endte de reelt med at føle sig endnu mere stressede, fordi de ikke blev lyt- tet til og ikke havde noget sted

at gå hen med deres problemer, siger Tanja Kirkegaard.

Hun mener derfor, at det er afgørende, at ledelsen kommer medarbejderne i møde.

– Ledelsen skal afspejle, at de anerkender problemet og tager det alvorligt. Hvis medarbejderne føler, at de bliver hørt, og at der bliver handlet for at finde løsninger, er det med til at fremme processen med at håndtere stress, siger hun og peger på, hvor vigtigt det er at få afdækket de barrierer, der kan være i forbindelse med stress- håndtering på en arbejdsplads.

– Blandt visse ledere og i nogle faggrupper kan der være en opfattelse af, at travlhed er et vilkår, og at travlhed motiverer. Men hvis det er kulturen på arbejdspladsen, kan det være rigtig svært for den enkelte at sige fra. Derfor er man nødt til at få en åben dialog om, hvordan man taler om stress og travlhed, og hvordan man håndterer det, siger Tanja Kirkegaard. ■

LÆSERBREV

Benny og Manu

Af Søren Virenfeldt

Forbundsformand Benny og socialminister Manu er på for- navn med hinanden i et stort dobbeltinterview (Socialpæda- gogen nr. 6/2015). De snakker sammen på et højt intellektuelt niveau om et 'paradigmeskifte' (ordet nævnes hele otte gange).

Jeg må indrømme, at jeg som praktiker følte en vis afstand til dette fine ord. Og på en måde åndede jeg lettet op, da det viste sig, at det bare var et fint ord for

den velkendte remse: måle og veje, metoder og mere evidens.

Benny Andersen fremhæver, at uddannelse for anbragte børn og unge er en darling for ham i socialpolitikken.

Det samme gælder for un- dertegnede og Solhaven. Men den bog om skole og uddan- nelse på Solhaven, som Benny Lihme og Per Schultz Jørgensen skrev i 2012 i forbindelse med Solhavens 25 års jubilæum er blevet tiet ihjel af Social- pædagogerne og fagbladet. Heller ikke et særligt tilsendt

personligt eksemplar af bogen til den ansvarlige for området i Socialpædagogerne førte til noget. End ikke en lille rubrik under 'Nye bøger'.

Jeg betragter det som en del af Socialpædagogernes chikane af Solhaven og har nu besluttet, at interesserede kan modtage bogen gratis.

I øvrigt er det vel så som så med paradigmeskifte og evidens inden for specialområ- det anbragte unge: det evidens- baserede program MultifunC er en kæmpe fiasko, lederen

af programmet i København er HK'er, og i Region Midt er paradigmeskiftet via dispensa- tion fra Manu Sareen lavet om til en delvis sikret institution i stedet for at være et alternativ til dette.

Og er politimænd en del af et paradigmeskifte i socialpæda- gikken? Børnerådets formand er en pensioneret politimand, lederen af den pigtrådsomkran- sede og elektronisk overvågede Sønderbro er politimand osv.

Go'daw, øksemand-paradig- meskifte. ■

NOTER

Bedre registrering af vold og trusler

Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet har fra 1. april 2015 implementeret en bedre registrering af ulykker som følge af vold eller trussel om vold i forbindelse med elektronisk anmeldelse af arbejdsulykker. Alle virksomheder har nu adgang til den nye registrering via EASY, det elektroniske system til anmeldelse af arbejdsulykker og arbejdsbetingede lidelser. Den nye registrering søsættes, efter at beskæftigelsesminister Henrik Dam Kristensen (S) i oktober 2014 besluttede, at der skulle indføres en bedre metode til at registrere vold mod ansatte. Målet er dels at sikre bedre viden om de arbejdsulykker, der skyldes vold eller trusler mod ansatte og dels gøre det lettere for anmelderne at registrere denne type arbejdsulykker.

tln

Tre forslag skal styrke arbejdsmiljøet

Godt arbejdsmiljø skal belønnes, mens dårligt arbejdsmiljø skal straffes hårdere. Arbejdstilsynet skal styrkes, og så skal det være lettere for arbejdspladserne at hente hjælp til arbejdsmiljøarbejdet. Sådan lyder de tre konkrete forslag, som LO og FTF lancerer i en fælles kampagne, 'Sådan skaber vi værdi'. Målet er at løfte indsatsen for et godt arbejdsmiljø på de danske arbejdspladser. Det skal bl.a. ske ved at sikre Arbejdstilsynet en permanent bevilling, etablere et nyt arbejdsmiljørådgivningssystem og indføre en belønningsordning, der ansporer til at investere i et godt arbejdsmiljø. Læs mere på www.skabervaerdi.dk

tln

Voldssigelser mod ansatte droppet

Ni tidligere medarbejdere på opholdsstedet Skjoldborghus i Farsø i Nordjylland bliver nu rensat for sigtelser om vold mod unge på institutionen. De ni var sigtet for sammenlagt 11 forhold, som skulle have udspillet sig over nogle år mellem 2005 og 2010, men anklagemyndigheden har nu valgt at slutte sagen uden at rejse tiltale. Det sker få måneder efter, at 12 ansatte på et andet opholdssted i Farsø, Solhaven, blev frifundet efter en retssag. Skjoldborghus gik konkurs i foråret 2013, da sagen mod de ni ansatte blev åbnet efter voldsanklager fra beboere.

tln

Pris til foreningen De Anbragtes Vilkår

Siden februar 2013 har foreningen De Anbragtes Vilkår dannet netværk for tidligere og nuværende anbragte – og nu påskønnes indsatsen med Børnehjælpsdagens Lillebror Pris, der fx gives til en person eller forening, der har ydet en bemærkelsesværdig indsats for børn og unge i Danmark. Priskomiteen har især ønsket at påskønne etableringen af stærke netværksgrupper, der fungerer som et socialt frirum og et sted, hvor unge støtter og motiverer hinanden, så de klarer sig bedre i hverdagen. Ud over netværksindsatsen arbejder foreningen bl.a. for at påvirke socialpolitikken, så alle anbragte fx får ret til netværk – og til SU på linje med jævnaldrende, der ikke er anbragt. Læs mere på www.deanbragtesvilkar.dk

mrk

FØRTIDSPENSIONISTER

Inddragelse gør godt

Seks lokale projekter for førtidspensionister har givet deltagerne øget livstilfredshed, men har ikke bragt dem tættere på arbejdsmarkedet

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

2010 fik flere end 17.000 danskere tilkendt førtidspension – og samme år besluttede de politiske partier bag satspuljeforliget at afsætte midler til lokale projekter, der skulle arbejde med lokal integration af førtidspensionister.

Projekterne skulle give dem øget livskvalitet, styrke deres personlige udvikling og sociale liv, bl.a. via kontakt til eksisterende aktiviteter og tilbud, og øge deres kompetencer og skabe kontakt til arbejdsmarkedet.

Otte lokale projekter startede op, og seks af dem er nu blevet evalueret af SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd.

SFI har kigget på, om projekterne har gjort nogen forskel for deltageres sundhed og fysiske helbred, sociale liv, personlige udvikling og kontakt til arbejdsmarkedet. Men på ingen af områderne er der sket målelige forandringer, viser analysen.

Til gengæld giver deltagerne udtryk for, at de selv har oplevet en markant forbedring i deres psykiske helbred og i deres generelle livstilfredshed, efter at de har deltaget i projekterne.

– Det er bemærkelsesværdigt, at vi ikke kan se nogen ændringer for de konkrete resultatmål som sociale kontakter og tilnærmelser til arbejdsmarkedet,

konstaterer seniorforsker Anna Amilon fra SFI.

Gladere – men hvor længe
Men deltagerne vurderer altså selv, at de *har* haft glæde af at deltage i projekterne:

For det første er projektdeltageres psykiske helbred over projektperioden blevet markant bedre. Projektdeltagerne er helt konkret mere tilbøjelige til at vurdere deres psykiske helbred som godt eller meget godt efter deltagelsen i projekterne, end de var inden deltagelsen.

For det andet har projektdeltageres ganske enkelt følt sig mere tilfredse med livet overordnet set efter at have deltaget i projekterne, end de var i starten af projektperioden. Men Anna Amilon peger på, at de positive tendenser måske ikke holder – netop fordi der ikke er blevet skabt grundlag for en permanent styrkelse af fx det sociale liv:

– Man kan derfor frygte, at de personlige forbedringer på fx livstilfredshed fortager sig, når projekterne slutter, siger hun.

SFI's analyse viser også, at deltagerne i løbet af projektet i langt mindre grad har savnet et egentligt arbejde. 'En mulig fortolkning er derfor, at projekterne for mange af deltagerne har fyldt det tomrum i hverdagen, som et erhvervsarbejde ellers fylder for erhvervsaktive', hedder det i evalueringen.

Rapporten viser også, at det var vanskeligere end ventet at finde førtidspensionister, der havde lyst til at deltage i de lokale projekter – og som deltog i projekterne, til de sluttede. ■

Find rapporten på SFI's hjemmeside via www.kortlink.dk/gm7n

HER SKAL DU HENVENDE DIG

KREDSE

BORNHOLM

Storegade 38, 3700 Rønne
Tlf. 7248 6650 – fax 7248 6660
bornholm@sl.dk
www.sl.dk/bornholm

Åbningstid: mandag lukket,
tirsdag-fredag 9.00-14.00.

Kredsformand: Michael Tysk-Andersen.

Jobkonsulent: 7248 6964 / 7248 6960

LILLEBÆLT

Danmarksgade 16, 5000 Odense C
Postboks 229, 5100 Odense C
Tlf. 7248 6400 – fax 7248 6450
lillebaelt@sl.dk
www.sl.dk/lillebaelt

Åbningstid: mandag, tirsdag og onsdag
9.30-15.00 (middagslukket 12.30-13.00).
Torsdag 13.00-17.00. Fredag 9.30-13.00.

Kredsformand: Hanne Ellegaard.

Mobil: 4086 6854. Tlf. privat: 7282 2028.

Jobkonsulent: 7248 6957

MIDT- OG VESTJYLLAND

Birk Centerpark 4, 7400 Herning
Tlf. 7248 6200 – fax 7248 6220
midtogvestjylland@sl.dk
www.sl.dk/midtogvestjylland

Telefontid: mandag 9.00-15.00, tirsdag og
onsdag 9.00-13.00 og torsdag 12.00-16.00.
Personligt fremmøde gerne efter aftale

Kredsformand: Peter Sandkvist.

Mobil: 2045 2614.

Jobkonsulent: 7248 6946

MIDTSJÆLLAND

Nørregade 8, 4100 Ringsted
Tlf. 7248 6550 – Fax 7248 6570
midtsjaelland@sl.dk
www.sl.dk/midtsjaelland

Åbningstid: Mandag til torsdag 9.00-15.00,
lukket 12.00-12.30. Fredag 9.00-12.30.

Kredsformand: Jan Vium.

Jobkonsulent: 7248 6965

NORDJYLLAND

Skansevej 90B, 9400 Nørresundby
Tlf: 7248 6100 – fax 7248 6120
nordjylland@sl.dk
www.sl.dk/nordjylland

Åbningstid: Mandag, tirsdag og torsdag
9.00-15.00 (frokostlukket 12-12.30).
Onsdag og fredag 9.00-12.00.

Kredsformand: Peter S. Kristensen
Tlf. privat: 9883 8700.

Jobkonsulent: 7248 6944

NORDSJÆLLAND

Østergade 6 B, 3400 Hillerød
Tlf. 7248 6600 – fax 7248 6620
nordsjaelland@sl.dk
www.sl.dk/nordsjaelland

Åbningstid: mandag, onsdag og torsdag
10.00-14.00, tirsdag 10.00-17.00,
fredag 10-12.

Kredsformand: Karen Holte.

Mobil: 2011 2507

Jobkonsulent: 7248 6964 / 7248 6960

STORKØBENHAVN

Hejrevej 43, 4., 2400 København NV
Tlf. 7248 6700 – fax 7248 6720
storkoebenhavn@sl.dk
www.sl.dk/storkoebenhavn

Åbningstid: Alle hverdage 9.00-12.00 samt
tirsdag og torsdag tillige 12.30-15.30.

Kredsformand: Lars Petersen.

Mobil: 2217 9706.

Jobkonsulent: 7248 6964 / 7248 6960

STORSTRØM

Kæppgårdsvej 2A, 4840 Nr. Alslev
Tlf. 7248 6500 – fax 7248 6510
storstroem@sl.dk
www.sl.dk/storstrom

Åbningstid: mandag 12.30-15.00, tirsdag
og onsdag 9.00-12.00 og 12.30-15.00,
torsdag 12.30-16.00, fredag 9.00-12.00 og
12.30-14.00.

Kredsformand: Lisbeth Schou.

Jobkonsulent: 7248 6965

SYDJYLLAND

Vestkraftgade 1, 2., 6700 Esbjerg
Tlf. 7248 6250 – fax 7248 6280
sydjylland@sl.dk
www.sl.dk/sydjylland

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-14.00,
torsdag 12.00-16.00, fredag 9.00-12.00.

Bestil tid til samtale. Medlemmer i Sønder-
jylland kan også aftale møde i Rødekrø.

Kredsformand: Michael Madsen.

Jobkonsulent: 7248 6954

ØSTJYLLAND

Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj
Tlf. 7248 6300 – fax 7248 6350
oestjylland@sl.dk
www.sl.dk/oestjylland

Åbningstid: mandag 9.30-14.30, tirsdag,
onsdag og fredag 9.00-14.00,
torsdag 12.00-17.00.

Kredsformand: Gert Landergrøn Due.

Jobkonsulent: 7248 6945

SOCIALPÆDAGOGERNES
LANDSFORBUND

Post til a-kassen, efterlønsteamet,
medlemsteamet og arbejdsskadeteam-
et skal altid sendes til forbundshuset.
Post til kredsen skal altid sendes til
kredskontorets adresse.

Forbundshuset

Brolæggerstræde 9, 1211 København K
Tlf. 7248 6000 / fax 7248 6001
sl@sl.dk / www.sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Giro: vedr. kontingent: 4 02 39 51

SOCIALPÆDAGOGERNES
A-KASSE

Ved spørgsmål om arbejdsløshed og
dagpenge.

Hvis du ønsker at møde personligt frem
på et af vores a-kasse-kontorer skal du
blot forinden ringe og aftale det med os.

Tlf. 7248 6010 / akassevest@sl.dk

Nordjylland, Østjylland, Midt- og Vestjylland
samt Sydjylland

Tlf. 7248 6010 / akasseost@sl.dk

Lillebælt, Storstrøm, Midtsjælland, Nord-
sjælland, Storkøbenhavn samt Bornholm

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Formand Benny Andersen

Mobil: 4055 0982

MEDLEMSTEAM

Ved spørgsmål om medlemskab,
kontingent og efterlønsbidrag.

Tlf. 7248 6030 / medlem@sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Du er velkommen til at ringe. Men skriv,
hvis du vil meldes ind eller ud eller
overflyttes. Eller hvis du har ændringer i
navn og adresse eller ansættelsessted.
Husk at opgive dit personnummer.

ARBEJDSKADETEAM

Tlf. 7248 6040

Åbningstid: mandag og tirsdag 10.00-
14.00, onsdag lukket, torsdag 10.00-17.00,
fredag 10.00-14.00.

EFTERLØNSTEAM

Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj
Tlf. 7248 6020 / fax 7248 6021
efterloen@sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

ØVRIGE ADRESSER

FORRETNINGSUDVALG

Forbundsformand
Benny Andersen
Nørregade 12, 2. th, 9000 Aalborg
Mobil: 4055 0982. Hjem: 9835 0413

1. forbundsnæstformand
Marie Sonne
Borupvej 55, Svennerup, 4683 Rønnede
Mobil: 2210 1728. Hjem: 5671 1032

2. forbundsnæstformand
Verne Pedersen
Hadrupvej 10, 8350 Hundslund
Mobil: 4064 0344. Hjem: 8655 0539

Forbundskasserer
Kaj S. Frederiksen
Skt. Knuds Gade 8, 1., 5000 Odense C
Mobil: 4015 3486. Hjem: 6613 9218

PRESEKONTAKT

Kommunikationschef
Bjarne Hesselbæk
bhe@sl.dk / mobil: 2084 6415

Kommunikationskonsulent
Eva Åkerman
eaa@sl.dk / mobil: 2210 1725

SOCIALPÆDAGOGERNES
KLAGENÆVN

Hvis du mener, at der er begået fejl eller
forsømmelser ved behandling af din sag
– enten i kredsen eller i forbundet – kan
du få din klage behandlet af klagenævnet.
For at din sag kan blive behandlet,
skal du først have udnyttet det interne
klagesystem i Socialpædagogerne.
Læs mere på www.sl.dk/klagenavn

PÆDAGOGSTUDERENDES
LANDSSAMMENSLUTNING

Rosenvængets Allé 16, 3. sal,
2100 København Ø
Telefon: 3546 5880
www.p-l-s.dk
Åbningstid: Mandag, tirsdag og torsdag
10.00-15.00.

PENSIONKASSEN

PKA A/S
Medlemsservice:
Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup
Tlf. 3945 4540 – fax 3945 4546
pka@pka.dk / www.pka.dk
Åbningstid: mandag-torsdag 8.30-16.00,
fredag 8.30-15.30.

Tvangsadoption overser barnets behov

Af Sisse Bøgild

Jeg kunne have været et af de børn, der skulle tvangsadopteres. For mig var det en lettelse, da jeg ikke var nødt til at se min mor mere. Men alle de andre – min mormor og morfar, mine søskende og alle de andre i familien – dem ville jeg ikke leve uden. Dem ville jeg ikke miste. Og jeg var faktisk så heldig, at jeg fik dobbelt op: Både min egen familie og min plejefamilie, hvor jeg også kom til at høre til.

Jeg forstår ikke, hvor børnenes rettigheder blev af, da Folketinget den 21. april med alle stemmer undtagen Dansk Folkeparti, SF og Enhedslistens vedtog at udvide muligheden for tvangsadoption.

Retten til at kende sine rødder og til at bevare relationerne til sin familie og slægt blev understreget i Barnets Reform, fordi man godt kunne se, at det er det bedste for barnet. Men loven om tvangsadoption peger i en helt anden retning.

Tvangsadoption er allerede en mulighed efter den hidtidige lov, men kommunen skulle *godtgøre*, at forældrene ikke har eller vil få forældreevne. I den nye lov skal de kun *sandsynliggøre* det. Det er en stor forskel, som kan fratage børnene sikkerheden for at bevare deres eget netværk. Loven vil føre til flere tvangsadoptioner, som definitivt vil skære nogle bånd over, som kan være af meget stor betydning for et barn.

For i Danmark er adoptionen fuldstændig, båndene skal cuttes. Men er det virkelig nødvendigt? Skal man ikke kunne bevare en kontakt til de mennesker, der måske betyder rigtig meget for en?

Der er i dag en spinkel mulighed for at bevare en form for kontakt til forældre og andet netværk. Men det er en sjælden undtagelse, og den vil ikke blive brugt på disse sager. Og så bliver børnenes interesser glemt. For de kan have behov for fortsat at have kontakt til forældrene eller

i hvert fald at vide, hvad der sker med dem. Og hvad med søskende og bedsteforældre og andre familiemedlemmer, som barnet kan have meget tætte relationer til? Dem har de ingen ret til at have kontakt med.

Et argument for den nye lov er, at det vil skabe ro omkring barnet. Men argumentet er mærkeligt, for i Serviceloven er der muligheder for at beslutte en langvarig anbringelse, eventuelt for hele barndommen. Kommunerne bruger dem bare ikke.

Jeg synes, at situationen giver grund til at spørge, hvad der skal til, for at en familiepleje kan blive god og ubrudt med gode relationer til både ens egen familie og plejefamilien? Hvordan kan man undgå de problemer, der nu skal bruges som argument for tvangsadoption?

Kommunerne bør leve op til det ansvar, det er at have et sårbart barn i sin varetægt, og de bør respektere de rettigheder og muligheder, som Barnets Reform og anbringelsesreformen gav børnene. Især skal de gøre deres bedste for, at kontakten til netværket og forældrene udvikler sig positivt under anbringelsen.

Så kunne man måske nå nærmere det mål, at samværet er en positiv oplevelse – og det vil være en enorm fordel for rigtig mange anbragte børn. Endelig ville man undgå de uheldige sager, hvor kontakten forsvinder eller udvikler sig skadeligt for barnet, så man må overveje en tvangsadoption og dermed afskære kontakten til forældrene og den slægt, som både umiddelbart og på længere sigt er så utrolig vigtige for os. ■

Sisse Bøgild er næstformand i TABUKA – Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte.

- I hvor høj grad synes du, at barnets rettigheder respekteres i den nye lovgivning
- Er den nye lovgivning i tråd med FN's Børnekonvention?
- Hvordan kan man sikre lange, gode og ubrudte anbringelser, så tvangsanbringelser ikke er nødvendige?

Deltag i debatten på
socialpaedagogen.dk/prik